

MAGYAR CSERKÉSEK

Magyar Kender- Len- és Jutaipar

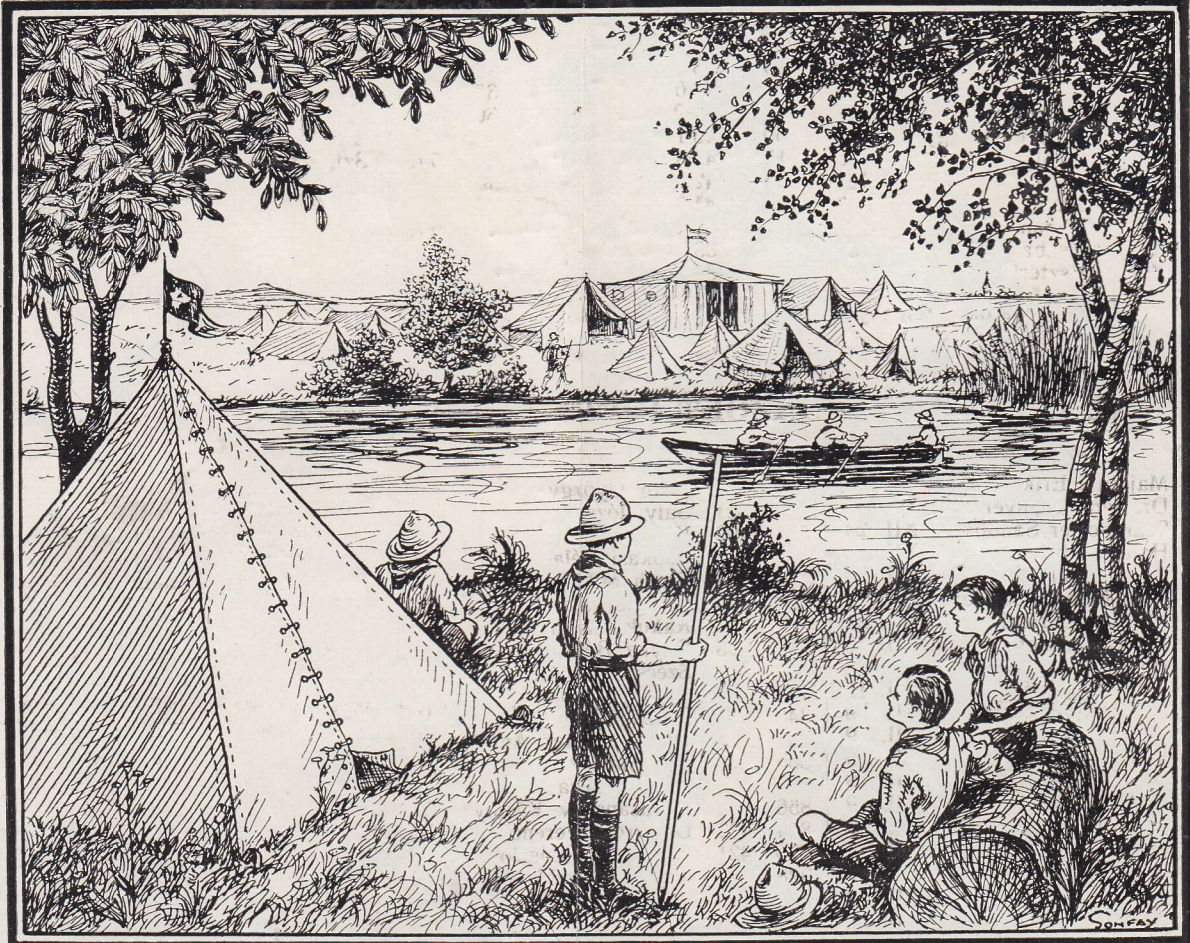
R. T.

BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Telefon: T. 278—36; J. 430—55.

Gyárak: Pesterzsébet, Ujszeged, Dunaföldvár.

Hazai legnagyobb sátoryár. — — A Magyar Cserkészszövetség hivatalos szállítója.

Hivatalos típusú örsi sátrak, 200 és 250 cm-es cserkészszátorlapok.
Katonai, pék- és kórházi sátrak.

Megrendelések

a Magyar Cserkészszövetség útján is eszközölhetők, árak ugyanott megtudhatók.

Kivánságra árjegyzékkel szolgálunk.

Csapat-, raj- és örsi

Árajánlattal díjmen-
tesen szolgál:

ALAPÍTÁSI ÉV 1863.

ZÁSZNÓK a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

OBERBAUER A. UTÓDA EGYHÁZI SZEREK ÉS ZÁSZNÓK GYÁRA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. TELEFON: J. 450—64.

MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

JÖN A VILÁG FŐCSERKÉSZE.

Bizonyára minden magyar cserkésznek megdobban a szíve ennek a hírnek az olvasása közben. Ki ne szeretné szemtől szembe látni azt az embert, aki 19 évvel ezelőtt megalapította a ma már világszerte elterjedt gyönyörű cserkészmozgalmat. Ki ne szeretné szemtől-szembe látni, hogy legalább egy mosollyal, egy lelkes csatakiáltással meg ne köszönje neki mindazt, amit mindnyájunk részére a cserkészlet jelent. Most eljön közénk és erre alkalmunk lesz. Erről értesít legalább is az a levél, melyet gróf Khuen-Héderváry Károly főcserkész úr kapott.

Kedves gróf Khuen-Héderváry!

Jövő májusban alkalmam nyílik arra, hogy egy-két napra Budapestre látogassak. Igen szeretném, ha ez alkalommal találkozhatnék magyar cserkészekkel és azok vezetőivel.

Mindig nagyon sajnáltam, hogy gyengélkedésem megakadályozott abban, hogy nagy Nemzeti Nagytáborukat 1926-ban meglátogassam és azóta is mindig reménykedtem, hogy lesz egy újabb alkalom, amikor közelebről megismerhetem a magyar cserkészeket.

Szerencsétlenségemre jelenlegi egészségi állapotom sem engedi meg, hogy egy nap folyamán sokféle elfoglaltságot vállaljak és ezért arra kell kérnem, hogy — amennyiben módot nyújt nekem a fiúkkal való találkozásra — az ezzel kapcsolatos intézkedések a lehető legegyszerűbbek legyenek.

Angliai elfoglaltságom folytán nem érkezhetek Budapestre május 6-a előtt és korán, május 10-én újból el kell utaznom.

Feleségemet fogom elkísérni, aki, mint Főleánycserkész, meglátogatja a magyar leánycserkészeket. Mint a leánycserkészmozgalmat nemzetközi szervezetének elnöke, reám háramlik a kötelesség, hogy nemzetközi konferenciájukat május 9-én megnyissam.

7-én és 8-án tehát, ha Ön lesz szíves erre alkalmat adni, láthatnám a cserkészeket.

Csatolok egy program-tervezetet, szíves elfogadás végett, mert félek, hogy ennél többet nem igen vállalhatnék. Különösen fárasztónak találom kisebb látogatásokat csapatotthonokban stb. Egy nagy parádé, mely nem tart sokáig, részemre könnyebb és azt hiszem, hogy a fiúknak is tetszik.

Sok szívélyes üdvözzel, a közeli viszontlátásnak örövendve, vagyok

igaz híve

Robert Baden-Powell s. k.

A Főcserkész úr válaszában örömeinek adott kifejezést a beígért látogatás felett és egyben kérte, hogy lehetőleg már május 5-én érkezék, hogy 6-án, vasárnap, egy nagy közös összejövetelen vehessen részt.

Erre vonatkozólag részletes értesítést a legközelebbi számban közlünk.

Dr. M. F.

MI NEM HAZUDUNK!

Szoktál-e hazudni?

Micsoda kérdés?! Ismerem a cserkésztörvényt és megtartom! S épen az első törvény parancsolja, hogy feltétlenül igazat mondjunk!

Mégis újra felteszem a kérdést: Soha, semmi körülmények között nem szoktál hazudni? Természetesen nem valami jó, vastag hazugságra gondolok, csak azokra a társadalmilag is bevett, lényegtelennek mondott füllentésekre, melyek „a körülmények kényszerítő hatása alatt”, „önkéntelenül” röppennek ki fogaink sövényén; olyan csip-csup valótlanosságokra, amilyent esetleg nap-nap után hallunk a „nagyok”-tól, talán azoktól is, akiknek minden cselekedetét tisztelnünk kell.

Hát ha nekik szabad, nekünk miért nem lehet? — kérdezitek. Csakhogy nekik sem szabad! Minden embert egyformán kötelez a VIII. isteni parancsolat. Mindenkire vonatkozik az Ur Jézus szava: „Legyen a ti beszédeitek: igen-igen, nem-nem! . . .”

De akkor a „nagyok” miért hazudnak mégis? Fiam, az az ő dolguk. A társadalom nemcsak ebben, egyébként is letért az evangélium alapjáról. Az emberi gyarlóság roszdája belepte az isteni igék ragyogását. Pedig a parancsok érettünk adattak; ha megtartjuk: magunknak használunk. Persze nem csürve-csavarva, alkudozva, vatával bélelve, hanem ahogy az asszisi-i Isten Szegénykéje mondogatta:

„Sine glossa, sine glossa!” (Szó szerint, magyarázgatás nélkül.)

S ha mások megteszik is, mi cserkészek vagyunk és a saját házunk előtt söprünk. Ahogy az Uristen kettős fal mögé zárta a nyelvet, úgy bennünket is két parancs köt az igazmondáshoz: az isteni VIII. parancs és a mi I. törvényünk.

Lehet, hogy ez a kötelék néha súlyos teher lesz; lehet, hogy valósággal a kínzócsölöphöz bilincsel bennünket: de mi megtartjuk a törvényt és feltétlenül igazat mondunk. Ha bajunk lesz belőle: akkor is! Ha elvesztjük mások becsülését: akkor is! Ha szomorúságot okozunk vele: akkor is!

De hisz ez lehetetlen! Ez túlzás! Mire jó ez?

Ugy? Hát akkor miért épen az igazmondást tették meg elsőnek a mi törvényeink gyönyörű sorozatában?

Mert feltétlen igazmondás nélkül nincs bizalom, lehetetlen a bensőséges irányítás s a testvériség cimborasággá süllyed. A hazugság kétfejű sárkánya becsületet eszik, elsorvasztja nézésünk fényét, keménységét, meggörbíti a derekunkat.

Artatlan füllentésből ugyan mi baj származhatik? Az csak nem hétfejű sárkány? De bizony sárkánypalánta az is, mert nagyon bajos meghatározni, mikor kicsi a hazugság és mikor nagy. Ugy vagyunk vele, mint a tiszta étellel

vagy az ivással. Nincs itt helye engedménynek, mert aki meghátrál, azt már viszi is az ár magával.

Manning westminsteri érsek éles elvi ellentétben állott P. Mathew*-vel, az írek nagy mértékletességi apostolával, mondván: sokkal több hívet szerezhetett volna áldásos mozgalmának, ha teljes megtartóztatás helyett mértékletes ivásra beszélte volna rá az embereket. S mi történt? Egyik hatalmas beszéde után hallgatói közül megszólította valaki: „Hászen Mylord is iszik, csak épen nem olyan komisz vacakot, mint a magamfajta szegény ördög!”

Az érsek szempillantás alatt belátta, hogy P. Mathewnek igaza volt. Ha valamit akarunk, akarjuk egészen. A kicsinyben való megalkuvás lassankint tág kaput nyit a rossz teljességének. S mert kemény ember volt, kezét nyújtott az illetőnek: „Igaz van, barátom! De mától kezdve nem iszom egy cseppet sem!”

Mi pedig mától kezdve feltétlenül igazat mondunk. Nem mondunk valótlanúságot semmi körülmények között sem. Nem hazudunk!

Természetesen akkor sem, ha a bőrünk megmentéséről van szó. Jellemes férfiember nem hordja el a nadrágját, mikor porolást érdemelt s nem dugja a fejét hóna alá, ha igazmondásáért fej-betöréstől tarthat.

Hallottátok híret Mayer Péter tiroli szabadsághősnek? 1810 február 20-án végezték ki, mert nem akarta hazugsággal megmenteni az életét. Pedig a saját bírái biztatták.

A fejedet csóválod? „Elég bolond volt!” — gondolod? — Hősökről így nem beszélünk, fiúk! Inkább kövessük őket a mi kisebbszerű körülményeink között.

Például, ha az igazmondásból látszólag nagyobb baj származik, mint a füllentésből. Mondjuk, komoly titokról van szó. Ilyenkor vigyázzunk, hogy ne terelődjék rá a beszéd. Ha pedig már benne vagyunk a bajban, adjunk „kiterő választ”. Azért jár srófra a cserkész esze, hogy ilyenkor használja. A nyelv vívószerszám. Nemcsak szúrásra, vágásra szolgál, parirozni is lehet vele.

Hát ha olyasmit kell bevallanunk, amivel szomorúságot okozunk? Hja, pajtás, erre Nagykovácsin azt mondanák: „Wärst ned auffstign, wärst ned abigfallen!”* — Ennek bizony nem hazugság az orvossága! Egyszerűen ne tegyünk soha olyasmit, amivel szeretetteinknek bánatot szerzünk. Épen ezáltal válik cselekedeteink hatalmas szabályozójává az I. törvény! Ha pedig már megtörtént, legyen az okozott szomorúság miatt érzett keserű önvád a jól megérdemelt büntetésünk.

* Olv.: Mattyá. Meghalt 1856. XII. 8.

** Ha nem másztál volna fel, nem pottyantál volna le.

... Van annak már 25 éve. Afféle kamaszkölyök voltam s tanulás helyett számárságokkal, „kísérletezéssel” fecséreltem el az időt. Meg is volt a látszatja: egyszerre három „elégtelen” dolgozatot hoztam haza aláíratás végett. Édesapám, aki rengeteg munkája mellett annyit segített nekem a tanulásban, súlyos betegen feküdt. Egész délután töprengtem. Nem kellett az étel, se játék, se könyv. Még az is megvillant az agyamban, hogy odahamisítom a nevét. Csakhogy a nagybeteget fel ne izgassam...

Hála a jó Istennek, nem tértem le az egyenes útról. Este három füzet nyomasztó súlya alatt bevánszorogtam édesapám ágyához. — Szó nélkül aláírta. — Három pofonnak jobban örültem volna. És azontúl jobban iparkodtam.

Mi lesz, ha szüleitek parancsolják, hogy valótlan mondjak? ... „Néni kérem, a mamának nagyon fáj a feje, nem jöhetett el...” „A papa elment a kaszinóba, csak késő este jön haza...” s más efélet?

Nehéz eset, mondhatom! De a cserkész akkor is cserkész marad és tisztelettel bár, de határozottan kijelenti: „Édesapám, édesanyám ne haragudjék, de ezt így nem mondhatom. Megfogadtam, hogy feltétlenül igazat mondok, ugye, nem kívánja, hogy megszegjem a szavamat. Talán mondhatnám másképp is...” Nem hiszem, hogy a papák, mamák rossz néven vennék ezt a kijelentést.

És nem hazudunk a kis testvézünknek sem! Nem ígérünk cukrot, csokoládét, fényes gombot, ha nincs szándékunk megadni. Nem mondjuk, hogy a vajaskenyérünket, tortaszéletünket a Bodri elvitte, ha magunk vagyunk a tettesek.

Ne tanítsuk hazugságra azt a fehérlelkű ember-hajtást. Ne oltuk szívébe a bizalmatlanságot, ne izleltessük meg vele a becsapatás keserűségét. Mert ez jellemtelen dolog, romboló munka.

Mi pedig építeni akarunk!

És építeni fogunk!

A kétszer tíz törvény lesz az épület alapja, az igazmondás a stílusa. S azt nem felejtjük el, ha kikerülünk az életbe, ha talán nagy ügyleteket bonyolítunk, ha országos ügyeket intézünk, ha idegen hatalmakkal tárgyalunk a zöld asztalnál hazánk sorsa felett. Az aranyos lilium akkor is ott lesz a szívünk felett.

Az emberi gyarlóságnak hatalmas gátakat építünk önmagunkból, fiúk! Megvetjük lábunkat az első törvényen s azután nekifeszült mellel, acélos gerinccel dacolunk az árral.

És nem hazudunk! ...

Soha!

Velösy Elek.

NAGY NAPOK FORDULÓI.

ARANY JÁNOS.

Március másodikán van 101 esztendeje annak, hogy az egyszerű földműves szülőktől származó Arany János, hazánk egyik legkiválóbb költője, Nagyszalonat megpillantja a napvilágot. Költészettel már diák éveiben foglalkozik. Tanító lesz, majd színész, később jegyző. Kora ifjúságától fogva verselget, de inkább csak magának.

Legelső győzelmet az Elveszett Alkotmány-nyal arat, melyet nem is szánt nyilvánosságra. Rá egy évre már megszületik Toldi-ja, mellyel oly sikert ér el, hogy a Kisfaludi Társaság 15 arany pályadíj-jutalmát 20 aranyra felemelve kapja meg. — Ezen sikerek után több lapnak dolgozik. A szabadságharc alatt tollal harcol. A szabadságharc lezajlása után a Tisza-családhoz Gesztre kerül nevelőnek, majd pedig Nagykörösön tanár lesz, mely állásában kilenc éven keresztül megmarad. Ezen idő alatt írja gyönyörű balladáinak legnagyobb részét.

Mikor a Tudományos Akadémia tíz évi szünetelés után megkezdí működését, Aranyt haladéktalanul felveszi tagjai közé. Később elfoglalja a Kisfaludi Társaság igazgatói állását és

megindítja a Szépirodalmi Figyelő című szépirodalmi hetilapot. Ugyancsak ekkor foglalkozik Shakespeare, Molière fordításokkal és megírja Buda halálát. 1865-ben a Tudományos Akadémia titkárává, 1870-ben pedig főtítkárává választja.

1865-ben nagy csapás éri az amúgy is búskomorság felé hajló lelkét Julia leányának halálával. Fiatalkori tüdőhurutja is kezd felújulni. 1867-ben látnak először napvilágot összegyűjtött költeményei. (A király a Szent István renddel tünteti ki.) Állandó betegeskedéséből kifolyólag lemond két ízben is főtítkári állásáról, de ezt az Akadémia nem fogadja el. Ebben az időben születik meg a „Tetemre hívás”, mely óriási feltűnést kelt és végül megjelenik utolsó nagy munkája, „Toldi szerelme”.

Ezután mindjobban előveszi a betegség és teljesen abbahagyja irodalmi tevékenységét. Súlyos bél- és májgyulladás kap, majd epekövét is megoperálják. 1882 október 22-én csendesen, békésen hunyja le örök nyugalomra szemét. A hálás utókor nemcsak Budapesten, de több nagyobb városban szobrot emel emléke tiszteletére.

Szabó Lajos.

BOTOND MA IGY BESZÉL.

Hej azóta de megkeseredtünk,
ezerévünk elmúlt, meg más is megettünk,
mi meg újra-újra csak Botondok lettünk.

Ülök a kapunak hűvös árnyékában,
csak olyan, mint régen, rajta hét závár van
s fene jó mód lakik ott fölül a várban.

Páncélja is régi, gögös is, meg fényes,
csak az én vértém lett ruha: rút szegényes;
rozsdás vén szekercém kicsorbult, meg érdes.

Nem tehetek róla, ha fejem lekókkadt,
régóta döngetek kapukat, ajtókat.
Megrongyolt az idő, nem találtam jókat.

Elsőt még bezúrtam világ csodájának;
mentem oszt előre, ha ördögök várnak,
akkor is rohanok, minden zárt portának.

Kinyitok, kitarok minden csukott rémet
s kidobom a lelkem zúduló napfénynek:
adnak-e titkokat, ha titkot ígérnek?!

Dehát zárt ajtó volt, mind az egész világ;
betörtem: betömték. Mehettem én tovább,
ott meg orrom előtt csapták be a portát.

S láttam a többiket, kulcsuk volt a zárhoz,
ügyesek, finomak — engem minden átkoz —
ők meg besurrantak s úgy ültek a tálhoz.

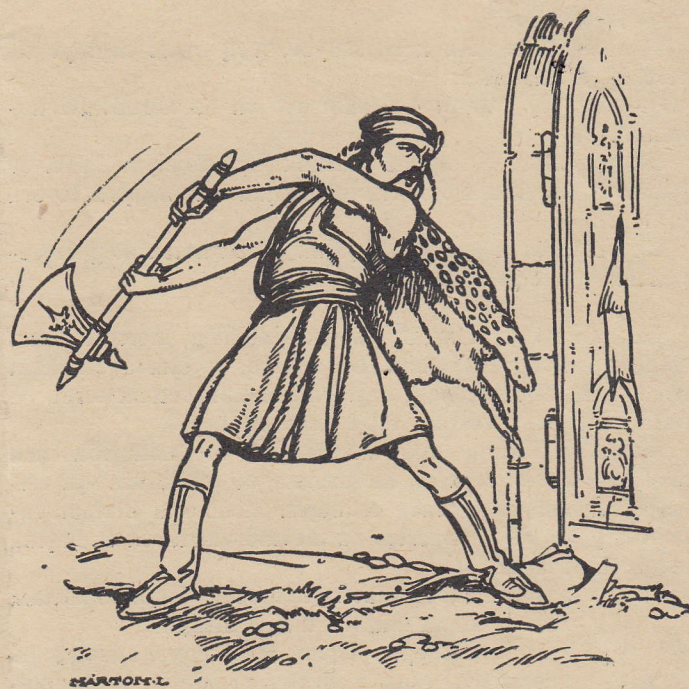
Most egy kapualjba kiteritem szómat:
rongyos vagyok, piszkos, nem eszem maholnap.
Betörjem — vagy hagyjam, ezt a kaput jónak!?

Dobjak el szekercét s tanuljak meg csúszni?
Leheverjek inkább éhomra aludni? . . .
Nem lehet engemet tilalmasba fogni.

Emelem hát újra mázsányi bárdomat
s utolsó ajtónak illesztem magamat
s fogadok: beütöm, mire leszáll a nap!

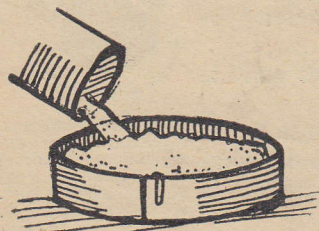
Bezzeg, ha nem volna tűz meg vér mögöttünk,
dehogy is beszélnek: erre-arra menjünk . . .
Ki tehet róla már? Botondnak születünk . . .

Arady Zsolt.

HOGYAN CSINÁLJUNK GIPSZÖNTVÉNYT ÁLLATNYOMOKRÓL.

Végy egy bádogskatulyát s távolítsd el a fedelét, meg a felekét. A belső oldalát dörzsöld be vazelinnel s helyezd azt a legtisztább lábnyom fölé. Keskeny keménypapírszalag is használható bádogdoboz helyett, sőt, bizonyos tekintetben előnyös is; ugyanis tetszőleges nagyságúra lehet szabályozni és könnyebben elmozdítható. A keménypapírszalag 3 cm széles és olyan hosszú legyen, hogy a nyomot körülvegye, sőt keskeny szegély is maradjon a nyom körül. Ezután erősítsd össze a szalag két végét kapoccsal, vagy közönséges tűvel. Ha ez megvan, hints a nyom fölé kevés talcum (Federweis) port, hogy épen csak elföldje azt. Egy edénybe tégy gipszet és keverd el azt vízzel, hogy híg pép legyen belőle, de gyorsan dolgozz, hogy a gipsz meg ne keményedjék. Ezután öntsd ezt a folyadékot a nyom köré helyezett bádog-, illetőleg papírkeret egyik oldalán a nyomra, úgy, hogy azt kb. 2.50 cm vastagon beföldje. Az öntésnél vigyázni kell, mert ha egyenesen a nyomra öntjük a pépet, vagy nagyobb távolságról, úgy a nyom finom részleteit könnyen megsemmisíthetjük. Hagyd most így a gipszet legalább 20 percig. Ne kísérlés a kíváncsiság s ne nyúlj addig az

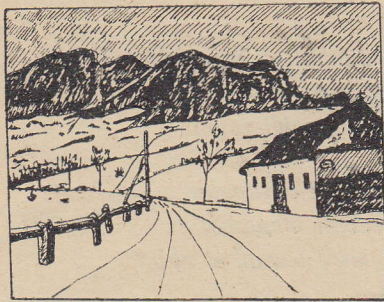

öntvényhez, míg az meg nem keményedett, különben elrontod. Mielőtt a gipsz teljesen megkeményednék, könnyedén belerajzolható az állat nevét — ha az ismeretes —, a dátumot és a lelet helyét. Ha a gipsz már teljesen kemény, óvatosan mozdítsd el a keretet. Kapard le a sarat, vagy piszkot az öntvényről és emeld fel. Puha kefével és vízzel tisztítsd ki a lenyomatot s azt fogod találni, hogy az hű mása az állat lábnyomának. Az így elkészült lenyomatot negatívnak hívják s arról annyi pozitívot készíthetsz, amennyit csak akarsz. Télen hóban, vagy jégben maradt nyomokról is lehet másolatot készíteni. A jégben maradt nyomról ugyanúgy készíthetünk negatívot, mint a sárban maradt nyomról. Hóban maradt nyomról úgy készítenek negatívot, hogy permetezőkészülékből vizet permetezünk a nyomra. A vizet hagyjuk megfagyni rajta s az eljárást az előbbi mód szerint folytatjuk.

Hogyan nyerünk pozitív lenyomatot?

Kend be a negatív másolatot vazelinnel. Helyezz közé „gallért” az előbbi módon, de az magasabb legyen, mint a negatív nyom. Öntsd tele a keretet gipszszel, s folytasd az eljárást ép úgy, mint az előbbi esetben. A vazelin meg fogja akadályozni, hogy a két gipszöntvény összetapadjon. A másik mód az, hogy a negatív öntvényt szappanoldatba mártjuk, amilyenből a gyerekek buborékokat szoktak fujni. Ez jobb, mint a vazelin, mert a bekenés alkalmával könnyen csomósodik.

A FARKAS.

Bucesei csárda a Vulkánnál.

- Mikor megyünk?
- Holnap hajnalba.
- Intézkedett hajtókról, vadászokról?
- Igen. Tizenkét vadász jön Dupapiatráról és Blesenyből.
- Hát hajtók?
- Kiküldtem utánuk Blesenybe, meg nyolc cigányt kiküldtünk a Lunkáról.
- Jól van, hajnali 4 órakor várjon az abrudfalvi kőhídnál.

Ez a párbeszéd folyt le köztünk Abrudbányán 1916. év január havában a Detonáta folyosóján este negyed 10 óra tájban.

En aztán csak azt vártam, mikor szökhettek meg észrevétlenül a hangversenyről.

*

Farkas! Akkor álmaim tárgya volt még, mert sohasem sikerült csövégre kapnom. De sokszor láttam a csapását (nyomát), több hatásági hajtóvadászaton vettem részt, de soha nem jött lövésre a túl óvatos állat.

Messziről láttam már akárhányat, orgonálásába meg téli estéken volt részem. Messzhangzó „Ááááurh“-ja felverte sokszor az éjszaka csöndjét. Most sem bíztam valami nagyon, mert ismerem az idevaló vadászok és hajtók megbízhatóságát.

Míg a hajnal elkövetkezett, alaposan átgondolhattam Farkas koma minden tulajdonságát.

A farkas épen olyan, mint egy hatalmas juhász kutya, csak a nyaka rövidebb, vastagabb. Az oláhok szerint hirtelen nem is tudja fordítani, olyan izmos.

Épen úgy lép, üget, száguld, mint a kutya, csakhogy végtelenül kitartó úgy a síkságon, mint a hegységben. Egy éjjel 50—60 km-nyi utat is megtesz.

Szörözete nagyon különbözik a kutyáétól, mert míg ez utóbbinak bármily hosszú szőre van, az mindig csak egyféle, addig a farkasé kétféle, a rövidebb gyapjúszerű, a hosszabb merevszőr.

Színe szürkésbarna. Nyáron inkább barnás, míg télen kiszürkül.

Egy helyen sokáig nem tartózkodik. Épen e kóbor természete miatt nehéz rá a hajtóvadászat.

Szagása, hallása rendkívül finom s mindig szél elen jár.

Lépésben vontatva jár, nem olyan ügyes mozdulatú, mint ragadozótársai.

Szerencse, hogy e veszedelmes állat elég gyáva, könnyen elriasztható.

Tápláléka minden melegvérű állat, de a döngőt is megesi.

— Tekintetes uram, farkasunk van a Krce-mában — e szóval fogadott a kincstári vadőr, Gurka János, mikor egy hangverseny alkalmával kihivatott a Detonáta vendéglő nagyszobájából.

— Kicsapázták?

— Ki, a Vulkán felől ment be a nyom a do-szuba (fenékebe).

Ha nagyon éhes, az embert is megtámadja. Ha egy juhnyáj közé bejut, először több darabot megfojt s csak azután visz el egyet.

Minden prédáját torkán ragadja meg s igyekszik nyakütőerét átharapni, ami feltétlen halálos.

Épen azért a havasi juhász kutyaakat szöges nyakövvel látják el, akkor nem tud velük elbánni a farkas. A farkasnak feltűnő tulajdonsága, hogy a hajtásból legelőször menekül ki és mindig a bokrok fedezékét használja illanásához, tisztásokon, ha lehet, soha nem vág keresztül.

A legkisebb nesztől és a tüztől nagyon fél, rögtön hordja az irháját.

A farkas soha nem jár rabolni közel ahhoz a területhez, ahol kölykei vannak, fészket nem árulja el; nagyon kártevény. Bundája jól használható és féreg nem esik bele.

A farkas nyoma hasonlít a kutya nyomához, ettől azonban abban különbözik, hogy zsinóregyenesen lép és lépése hosszabb, végre a két középső ujj mindig szorosan egymásmellett van lenyomódva.

*

Brrrrr! csönget a vekker, kelljünk fel hírfelen.

Felséges téli hajnal. Gyönyörű hólepel borítja az egész vidéket, melyre a felhőtlen ég millió csillaga hinti le hideg fényét.

Lábaim alatt csikorog a hó s egyedül érzem magamat, mert farkasra nem vihetem ki jó kopó kutyámat.

Gurka bácsit már a helyén találom s megindulunk ketten a brádi országu-ton.

Gurka bácsi itt is, ott is beszél:

— More sus, Gyorgye, jösz-e farkasra?

Hamar összeszedünk 8 embert, akik szívesen fagyoskodnak egész nap egy kis pálinkáért (vagy ahogy ott nevezik, spirért), meg egy kis dohányért.

Emelkedik a völgy felfelé.

Egyetlen nyúlnyomot látunk az egész völgyben, melyet sok rókanym keresztesz.

Már ott vagyunk, ahol a Csernic két forrása találkozik a kőhídnál.

Ez a Vacena völgy.

Itt van a farkas nyoma — kiált fel egyik szemfüles cigány.

Hatalmas négykarmos lábnyom. Olyan, mint egy nagy havasi gyopár elhegyesedő hófehér szirma.

Ez a lassan lépkedő farkas nyoma.

— No, Gyorgye, ti négyen itt ezen a nyomon mentek a fenék széléig s onnan jöttök fel Bucsesdre, mi pedig az országu-ton megyünk fel.

Tovább emelkedünk a kanyargó ser-pentin úton felfelé, mígnem egy utolsó kanyarulattal elérjük a 900 m magas Bucsesd tetőt. Itt elénk tárul a tetőtől még 364 méter magasra kiemelkedő, hatalmas, kopár mészsirt, a Vulkán-csúcs.

Csodálatos látvány.

Kénytelen vagyok megállani.

Mintha egy rózsaszínű cukor darabból volna kifaragva az egész! Hátterét gyönyörű mély kék ég képezi.

Ha másért nem, ezért érdemes volt ide felfáradni.

Beérünk a csárdába. Az oláh kocsmáros szabadkodik, hogy csak a konyhaszobában fűthetett be, nagyon drága a fá (mind lopják itt a fát).

A farkas lábnyoma. A felső (homorú végződésű) a első, az alsó (domború végződésű) a hátsó láb. A kutyanyom nem ennyire nösszükás.

Igazi oláh piszok és rendetlenség. Az asszony a takaréktűzhely mellett boglyasan fűt. A tűzhely alatt szalma között nyolc kicsi malac fekszik egymás mellett s két szemtelen macska telepedett rájuk, mint a kotló a csirkékre. Mikor bementünk, az ajtó előtt ténfergő koca besurran lábunk alatt. Végigfekszik a földes padlón s a felriadt kis malacok éhesen esnek neki, hogy reggeli porciójukat megkapják.

Az emberek egyre gyülekeznek, úgy, hogy egymás mögött áll a sok báránysapkás, fehér posztónadrágba öltözött oláh.

A vadászok a padra kerülnek. Egyik-másik fiatal, erőteljes, de van köztük 60 éves öreg is.

Nemsokára indulunk.

Kimegyünk meglehetősen csendben a Kacena tetejére. Csurka elviszi a hajtókat messze, a Kacena teknőjébe. A felállítás eltart 3 óra hosszat.

Most felbűg egy megfujt puskacsőnek öble. Ez a jel a hajtás megkezdésére. Hosszan elnyujtva bűg végig a völgyön a rögtönzött trombitahang.

A zuzmarás erdő pihen, a legkisebb szellő sem játszik a galyakkal.

A nap élesen világítja meg a havas határt, de azért nincs meleg, sőt . . .

Néha-néha csörgéssel zúdul le egy ágról a zuzmara.

Messze tőlem vagy 500 lépésre a puskások vonalába egy dördülés, amint odanézek, látom, hogy egy oláh köszöntötte a felé menő farkast, de úgy látszik, nem találta, legfeljebb sebezte, mert a farkas megfordul s a hegyoldalon félig felém való irányba fut.

Messze van. Serétes puskámat nem használhatom. De félek, hogy egy másik, rossz puskásnál fog kitörni.

Elő a távcsöves golyós ismétlőpuskával! Szépen megtámasztom egy fához, úgy célzok, s mikor a távcsövön át a szögkeresztbe látom beérni a farkast, megnyomom a ravaszt. Karikázva bukfencezik lefelé a völgybe.

Figyelemmel kísérem, míg megáll. Feltápászkodik és első lapockájához kapkod, tépi a szőrt és orrával nyomkod rá havat a sebre.

Ezt a rövid időt használom fel egy nyugodt célzásra s a második lövésre átlőtt fejvel omlik össze, több mint 300 lépés távolságban tőlem.

Figyelmemet egy újabb lövés vonja el. Biztosan a párjára lőttek. Csakhogy az enyém megvan, most már nemigen bánom, ha a másikat elszalasztják is.

Nem is csoda, olyan összedrótózott özönvíz előtti mordályokkal vadásznak ezek az oláhok, hogy nem merném elsűtni, mert félnék, hogy a kezemben megy szét.

Összejön a kör, mindenki beszél, hogy volt, mint volt, mért hibázta el, ki eresztette el.

Én is elhozatom az én szép kan-farkasomat, amelynek öröme valószínűleg indián táncot roptak oláhjaim olyan díszüvöltéssel, hogy a Kacena minden vadja búcsút mondott a völgynek egy időre.

*

Sokkal könnyebben és furfanggal lőttem ugyanaz év január havának még hátralevő részében két farkast, de azt majd máskor mondom el nektek, ha érdeklél hallgatjátok meg.

DO YOU SPEAK ENGLISH?

Egyszer New-Yorkból Washingtonba utaztam. Utközben megálltunk egy állomásnál és a kalauz nagyot kiáltott:

— Á-i . . .

Fejembe vettem, hogy nekem tudnom kell ennek az állomásnak a nevét. Mikor a kalauz elment mellettem, megkérdeztem, milyen állomás ez:

— Á-i . . .

Nesze neked. De hát mi lehet ez? Lestem az ablaknál a nevet:

— Walmington — ez volt odairva.

Akkor elkezdtem betűzni és mondogatni magamban a nevet. Eszembe jutott a „krémácssn“ és a „szoáa“ és megállapítottam, hogy terhes dolog az idegennek is minden szót külön nyelvtani tisztasággal kiejteni. Ha gyakorlatlan mondok ki ezt a szót, hogy Walmington, csakugyan valami á-i-nak hallhatja a gyakorlatlan fül.

Az egész magyar cserkészletnek világviszonylatban döntő nagy próbája lesz az 1929. év! *Angliában világjamboreet rendeznek!*

Éljenken átérzem azt a lázas lelkesedést, amely minden új magyar embert, minden magyar cserkészt elfog erre a hírre. Egyek vagyunk abban a kivánságban, hogy a magyar képviselőt szárnyaljon túl ennél az alkalomnál minden reprezentációt, amellyel eddig a külföldön megjelent. Bizonyos, hogy a Nagytanács elnöke, a főcserkész és a tb. főcserkész nem tagadják meg a kérést, hogy személyesen jöjjenek el velünk Angliába. A magyar cserkészlet fejlettsége azt parancsolja, hogy több száz magyar cserkész jelenjék meg Londonban.

Ezt tulajdonképen felesleges elmondani *Nektek*, mert hiszen sok csapat már jamboree csekkszámát nyitott cserkészeinek, hogy a nagy, a dicsőséges napokra pénzügyileg

is előkészüljenek. Felesleges, mert tudom, hogy sok csapat testületileg készül megjelenni, ezért a szervezés munkáját már elkezdte. Hiszen, aki egy ilyen jamboreet végigné, az egész életére olyan cserkészútravalót kap, hogy a világról és a cserkészetéről biztos, megdönthetetlen nézetekre tesz szert.

Amiért mégis kiemelem ezt a feladatot, az a következő tétel:

„Minden magyar cserkész kötelessége, hogy a tőle telhető módon tevőleges részt vegyen abban, hogy a magyar cserkészet a világ színe előtt ki tegyen magáért.“

Jól fontoljátok meg, hogy tételemet magatokévá tesztitek-e, vagy nem? Akik nem tudják erre elhatározni magukat, azokhoz a következőkben nem szólok. Azok tegyék most le a lapot vagy fordítsanak tovább.

Akik azonban elfogadják tételemet, azok tudják, hogy a kisebbik feladat annak az összegnek összegyűjtése (300—350 pengő), amely a kimenetel költségét fedezi. — Sokkal súlyosabb feladat, hogy *mint egyén*, ott kinn a porondon *rokonszenvet ébresszen a magyar cserkészlet munkájára iránt.*

A jamborera induló magyar fiúktól feltétlenül megkívánjuk a következőket: jó modorú, nyájas, előzékeny és udvarias legyen minden körülmények közt. Tudjon enni úgy, hogy bármely angol házban szívesen lássák! Mert aki késhegyről eszi a halat, azt nem szívesen ültetik a jól terített asztalhoz! De *tudjon beszélni is*, az Istenért, *beszélni!* A mi fiaink a külföldön rendesen *némajátékot* játszanak. Nem tudnak az istenadták semmi nyelven és ha tudnak, akkor az illető nemzet fia nem ért egy szót se abból, amit mondanak. Ez csak első találkozásra érdekes vagy „eredeti“, azután *unalmas* lesz. Hallottam Angliá-

ban, hogy egy magyar cserkész a *kettőt* kézzel-lábbal magyarázta és *tvő-t* ejtett. Az angol beleizzadt az erőlködésbe, hogy megértse a magyar testvért, de hogyan értse meg, amikor a *two* (kettő) kifejezést ők úgy ejtik, hogy *thú!*

Azok tehát, akik elfogadják tételemet, azok tartsák kötelességüknek, hogy megtanuljanak *beszélni* (nem könyvből fordítani) annyit angolul, amennyi a mindennapi megértéshez szükséges. Nehogy a könyvből Walmingtont tanuljanak, mikor az odakint „á-i“-nak hangzik. Mert akkor majd nem tudnak eligazodni. Van nekünk cserkészeknek olyan pompás angol gyakorlókönyvünk, amelyik épen a mi szükségleteinknek felel meg. A *Fischer—Janson-féle* leckék nagyrészt meg is jelentek a M. Cs.-ben, azonkívül teljes egészükben könyvben. Segélyt a kiutazáshoz bizonyára csak a legindokoltabb esetekben lehet kapni. De ha

segélyről szó van, egész bizonyos, hogy elsősorban az kaphat, aki hasznos szolgálatokat tehet. Az angol nyelv ismerete nélkül igazán nehéz ezt elképzelni.

Amikor Kopenhágába utaztunk, Fischer bácsi a válogatott csapatnak ingyen leckéket tartott és sokan voltak, akik 4 havi tanulás után elsajátítottak annyit, amennyi a legszükségesebb megértést szolgálta. Most *másfél év* alatt arra is van idő, hogy ne csak néhány kifejezést, hanem egy életre szóló nyelvkincset szerezzetek. Nem tud méltó képviselőnk lenni az a cserkész, aki semmi nyelven nem tudja magát kinn megértetni.

Ne engedjük, hogy bennünket *néma cserkészeknek* hívjanak!

Azért majd indulás idején elmegyek hozzád és felteszem a kérdést: do you speak English?

Temesi Győző.

A CSAPATTISZT UR...

*Sokan azt hiszik, hogy lelke csupa dal,
Csupa napfény és csupa kacagás,
Ujongást rejtő büszke diadal,
S távolba vesz minden könny és sirás...*

*Azt hiszik, hogy csak mosolyogni tud
S tud égő hittel lelkesíteni
S ránéző szemek tiszta derűjét
Aranyszerlegben összegyűjteni...*

*Pedig a mosoly olykor könnybe omlik,
Az arc derűje ráncokká szakad,
S onnét belülről, hol a vér virágzik,
Sok néma könny dús tengerré fakad.*

*Ha elgondolja: hogy sok büszke munka,
Mit verejtékes csendben épített,
Egyszer talán mind, mind halomra omlik
És eltemet egy lelkesült szívet.*

*Sok drága szó, mit lelkéből kiöntött,
Csirázik-e, vagy fojtja téli fagy?
S a sok öröm, sok szívkinnyító álom
Szívet, kacajt, dalt, mind magára hagy?*

*Hogy lesz-e egyszer ért kalász a rónán?
Vagy tán hiába volt öröm, derű?
Száz drága dalból fölcsap-e a nóta?
S felzeng-e egyszer minden hegedű?*

*Ó mennyi kín tudja olykor facsarni
Kétségtől vérző bús cserkészsívéit,
Ó mennyi vig és lelkes-hangú órát
Szakit, rombol a bánat szertesét...*

*Sokan azt hiszik, hogy lelke csupa dal,
Mely lelkesít, zeng, égfelé ragad.
Pedig felülről, hol a vér virágzik,
Száz néma forrás olykor felfakad...*

*S halk, csendes estén, mikor a szobában
Kis lámpa fénye enyhén mosolyog,
Körülzsongják és kísértik az álmok,
(Némán-reccsennek a régi bútorok),
Fejét csendben kis asztalára hajtva,
A csapattiszt úr halkán felzokog...*

Sándor Dénes.

BAHIA, A RÉGI BRAZILIAI FŐVÁROS.

Jaguár és óriáskígyó harca az őserdőben.

Földkörüli utam egyik érdekes epizódját mondom el.

Már huszonnégy nap óta kint barangoltunk az oceán mérhetetlen vizein, amidőn végre feltűntek a láthatáron Brazília hegyes partjai. Minthogy a hirtelen beállott szélcsend a partoknak vitorlákkal való megközelítését lehetlenné tette, hajónk gépét kellett igénybevenni. Rövid idő múlva már tisztán kivehettük Brazília régi fővárosának — Bahiának — magaslaton épült házsorait.

Megérkezésünkkor egy kis gőzös tartott felénk, rajta a pilotával (révkalauz), kinek vezetése mellett csakhamar befutottunk Bahia kikötőjébe.

Braziliában vagyunk. Bahia — régi nevén San Salvador — valamikor fővárosa volt Braziliának, de egészségtelen éghajlata és a kikötőnek kereskedelem-forgalmi szempontból való kedvezőtlen fekvése miatt az ide csak néhány napi távolságra eső, völgyekben épült és előnyösebb fekvésű Rio de Janeirót tették meg az ország fővárosává. Itt van a központja a kiviteli és beviteli kereskedelemnek, itt vannak a nagy világkereskedelmi cégek képviselői és innen indul ki a parti hajózás is. Bahiának azóta csak alárendelt szerep jut és így természetes, hogy az azelőtt jómódú, virágzó kikötőváros rohamosan hanyatlott, elszegényedett.

A negyedmillió lakost számláló és meglehetősen nagy

területen épült Bahia két részre oszlik. A partok mentén fekvő alsó városrészben a szegényebb sorsú nép lakik, míg a fensíkszerű magaslaton épült felsővárosban a jobb módú lakosság telepedett meg. Az alsóvárosból a felsővárosba elevátor (felvonó) visz.

Az egykori főváros látnivalói alig érdemesek a feljegyzésre. A régi császári palotát (a mai brazilai köztársaság valamikor császárság volt) és a parlamentet kivéve, a színház, szállodák és magánházak ósdi stílusa, a néptelen utcák, az ürességtől tátongó üzletek, végül a nagy szegénység, mellyel úton-útfélen, de különösen az alsó városrészben találkozunk, kellemetlen benyomást tesznek az ideérkező idegenre.

Másnap reggel kirándulásra indultunk a nem messze eső őserdőbe. Vezetőt vettünk magunk mellé s könnyű kis kordén kávé- és cukornád-ültetvények között haladva, hajtottunk ki a városból, egy sűrű erdőszélig borított hegység lábához. Itt kiszálltunk és kocsinkat visszaküldve, gyalog folytattuk utunkat.

Mindjárt kirándulásunk elején akadályokba ütköztünk. Nem volt sehol út vagy ösvény, amelyen az erdőbe hatolhattunk volna. Jó darab ideig haladtunk az erdő mentén s azután ritkásabb helyre akadunk. Az évszázados óriási fákat befutó repkény és karvastagságú folyondárok között törtettünk előre, mindenütt vezetőnk nyomában haladva.

Mintegy óráig tartó fárasztó bujkálás után kis tisztás-szerű helyre értünk, hol néhány karóból összetákolt kunyhó állt, mely körül öszvérek legeltek a méteres fűben. Vezetőnk néhány szót váltott a kunyhó tulajdonosával s hat darab öszvért vett át tőle. Felénk terelte őket s figyelmeztetett, hogy kirándulásunkat ezek hátán fogjuk folytatni, mert innen kezdve hegyes-völgyes vidéken visz tovább.

Nemsokára meredek, sziklás lejtőre értünk. Jobbfelől hosszú, széles és szédületesen mély hegyszakadék tátongott, telve kisebb-nagyobb barlangszerű sziklaoduvával.

Fenséges látványt tárt elénk ez az őserdő, hatalmas, vén fatörzseivel és ünnepies csendjével, melyet csak öszvéreink patkóinak a csattogása és a nyugalomban háborogatót, ijedten felrebbenő papagályok rikácsolása zavart meg. A hegyszakadék mélyéből patak zúgása hallatszott fel hozzánk.

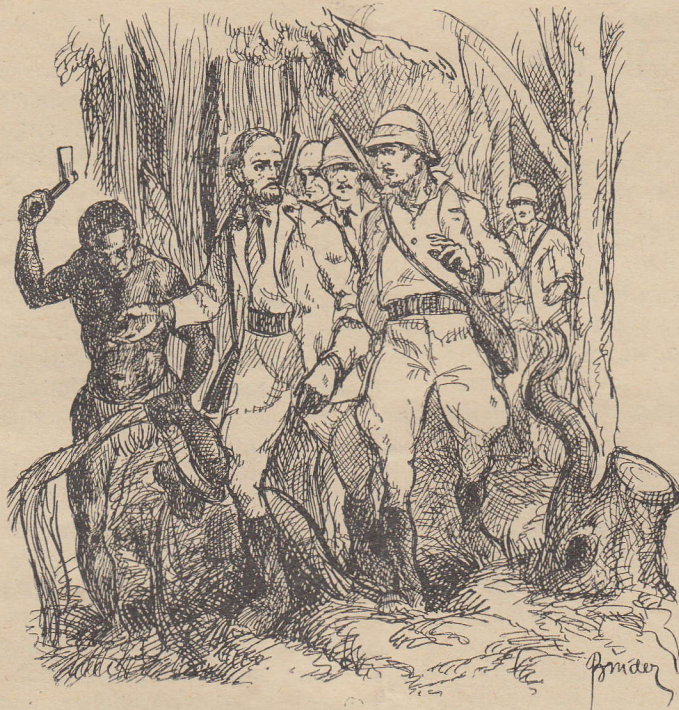
Az a keskeny ösvény, mely a szakadék szélén vezetett, mind meredekebb lett, de öszvéreink biztos lépésben haladtak egymás nyomában a veszélyes uton. Egy botlás vagy megsikamlás ezen a helyen egyértelmű lett volna a halállal.

Kis karavánunk nemsokára megakadt. Egy évezredes fatörzs fekiült előttünk keresztben és elállta utunkat, melyet alighanem a vihar döntött ki gyökerestől. Itt óvatosan leszálltunk öszvéreinkről és a fatörzssre ülve, pihenőt tartottunk.

Alighogy elhelyezkedtünk, sajtós hangok ütötték meg füleinket. A szokatlan zaj a hegyszakadékból hatolt

fel hozzánk. Vezetőnk most néhány lépésnyire eltávolodott tőlünk és tekintetével a mélységet kutatta. Pár pillanat múlva egy kiálló szikla peremén megállt és ujjait szájaához illesztve, csendre intett bennünket, balkarjával pedig a szakadék mélyébe mutatott. A jelzett irányba tekintve láttuk, hogy a hegyszakadék egyik kiálló, lapos szikláján egy óriáskígyó (boa constrictor) viaskodott egy jaguárral. Meghökkenve, mozdulatlanul álltunk és lélekzetviszszafaoltva figyeltük a két állat — hulló és forróvérű — tusakodását.

A mögöttük levő, barlangszerű odú a viaskodók egyikének nyilván búvóhelye lehetett. A küzdők annyira el voltak foglalva egymással, hogy mi most már halk hangon tett megjegyzésekkel kísértük a küzdelem menetét. Ugy látszik azonban, hogy mégis észrevehettek bennünket, mert a viaskodás megszakadt és a jaguár, amely már több sebtől vértzett, felénkfordulva megállt és mintha bennünk újabb elenséget látna, mereven szegezte föl ránk vérben forgó villogó szemét.

Repkények és folyondárok között törtettünk előre.

Noha el voltunk látva fegyverrel, nem akartuk ezt az érdekesítő, izgalmas párvia-dalt lövéssel megakasztani. A jaguár, mintha megérezte volna, hogy részünkről nem fenyegeti veszély, most hirtelen alattomosan megfordult és hatalmas, levegőt megresz-kettető ordítással ellenfelére vetette magát. A boa erre erős, füttyszerű szisszenést hallatott és hihetetlen gyorsasággal a jaguár teste köré gyűrűzte magát és annak bordáit derékban kettéropantotta. Még egy hosszantartó üvöltés és a jaguár megszűnt élni.

Az óriáskígyó azután a jaguár tetemeit nyakánál fogva a mögötte lévő oduba vonszolta. Majd kiszáratva ismét előbujt és a sziklákön bámulatos fürgeséggel végigkúszva, a patak felé tartott és itt a jaguár karmaitól megsebesült farkát a vízbeeresztve,

kipihente a viaskodás fáradalmait.

Utunkat folytatva, nemsokára a szakadék végére értünk, ahol a patak mintegy száz méter magas festői vízesésben zuhant alá. Itt a szakadék túlsó oldalára kerülve, az erdő más irányában folytattuk bolyongásunkat.

Már késő délutánra járt az idő és az őserdő sűrűjében hamar beálló szürkület visszatérésre szólított bennünket. Ilyenkor az erdő vadjai előbujnak oduikból és prédára indulnak. Az itt tartózkodás ebben az időben már életvesze-delemmel jár s ezért mi kettőzött gyorsasággal törtettünk a sűrűségben előre, hogy még az est beállta előtt kiérjünk az őserdőből.

Több órai barangolás után megtaláltuk a már ismert tisztást, hol átadtuk az öszvéreket tulajdonosának, aki nagy darab nyárson sült bölénypecsenyével, sajttal és friss forrásvízzel kínált meg bennünket. Miután a feljárnálót ételt jóízűen elfogyasztottuk, kiegyenlítettük tartozásunkat és vezetőnkkel az erdő közelében, reánk várakozó korléba ülve, visszatértünk a városba.

Még néhány napot töltöttünk Bahiában s aztán Brazília déli partjai felé vitorláztunk.

Jenovay Jenő.

A thomahawk.

Kedves Fehéarcú Testvérem!

— A sioux-indiánok kiásták a harciárdot! — ez a kiáltás volt ébresztőm gyermekkoromban, talán gyakrabban, mint ahogyan ti kutyaugatásra vagy villamoscsengetésre felriadtok.

A sioux-indiánok kiásták a thomahawkot! — futott ilyenkor végig a kiáltás a táboron. Mindenki mozgott, mindenki készült. Felderítő harcosok lovagoltak ki, őrszemek állottak fel. A férfiak csatarendben gyülekeztek, a törzs asszonyai pedig nekikezdték a harci élelmiszernek, a szárított húsnak elkészítéséhez. És mégis érdekes! Bármilyen vérfagyasztóan hangzott „a sioux indiánok kiásták a thomahawkot” mondat, mégis bizonyos nyugodtság szállt szét az egész törzsön. Mindenkin valamilyen megkönnyebbülés látszott. Gyermekfejjel sehogyan sem tudtam megérteni.

— Mond, apám — kérdeztem —, mi az oka, hogy most kevésbé megijednek látszanak a harcosok.

— Megijednek?! Jegyezd meg fiam, hogy egy igazi harcos sohasem ijed meg.

— Nem is úgy értem, apám, hanem mintha szinte örülének, hogy harcba indulhatnak.

— Minden igazi harcos örül a csatának!

— De az asszonyok is örülnek, ők pedig itthon maradnak?

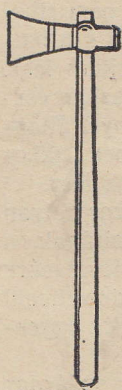
Most értette meg apám, mit is szeretnék megtudni s így szólt:

— A harciárd kiásása csatát jelent. Tudjuk és készülhetünk rá, mert a sioux harcosok hűek maradtak őseink hagyományaihoz s orvtámadás helyett ennek rendje és módja szerint kezdik meg az ellenségeskedést.

Emlékszem, hogy ettől kezdve a többi harci jelzésen kívül minden ember övében ott volt a félelmetes csatabárd, a thomahawk.

Ugy ismertem meg, mint az egyenes úton járó ember harci eszközét. Ez nem hátulról orozva gyilkoló, ruházat mögé eldugható kés vagy tör, nem is a vándorok görcsös kutyaajesztő furkósbotja, hanem a harcos félelmetgerjesztő, titokzatos szerszáma.

Fehéarcú testvéreim bizonyára azt kérdezik, miért olyan félelmetes e harci bárd. A félelmetességet a hozzáfűződő tulajdonságok okozzák. Gondolják csak el Testvéreim, milyen rettenetes sebet üthet egy teljes erővel lesújtó harci bárd.

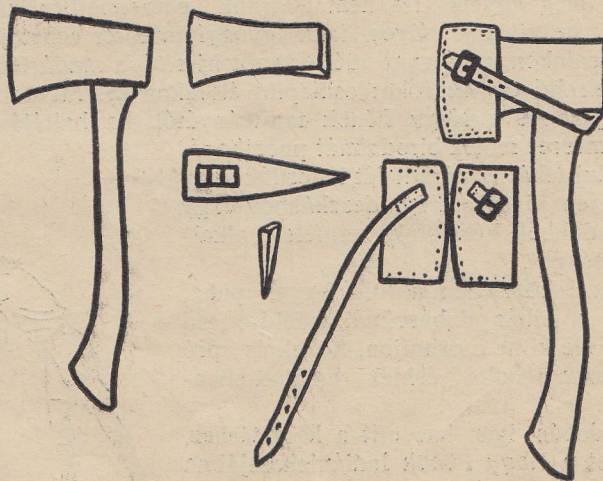
A thomahawk — Ez a körülmény — hogy a harciárdot csak megfelelő körülmények között szabad a kézből kiengedni — okozta a thomahawk félelmetességét és annak megbecsülését.

Az indián fiú már kiskorában megtanulja, hogyan kell a harciárdot élesre fenni, eltörött nyelét újjal pótolni, sőt még bőrből védőtokot is tud készíteni rája.

Fehéarcú testvéreim is elsajátíthatják ezt a tudományt, hiszen boltban aránylag igen olcsón lehet baltafejet kapni, melyhez nyelet azután mindenki faraghat magának. Ez az első lépés, a harci thomahawk vetésének megtanulása csak azután következhetik.

A boltban készen vásárolt baltafejhez olyan nyelet kell készítenünk, amely nehezen törik, kezünkbe áll, tetszetős és a dobás szabályainak megfelel.

Következik tehát, hogy a baltanyélnek keményfából kell készülnie. Legalkalmasabb fanemek a kóris, gyertyán stb. Fontos, hogy a nyélnek felhasználandó fa száraz legyen, mert másképpen összeszáradva vastagsága megkisebbedik s a balta feje lecsúszik róla. A baltanyél könnyebben eltörik, ha a fa erezése nem fut párhuzamosan annak szárával. Ezért, mikor a nyélnek kezünkbeálló markolatot faragunk, ügyelünk, hogy az erezésnek legfeljebb egyharmad részét faragjuk csak át.

A balta, baltafej félerősítése ékkel, a bőrtok alakja és a felszerelt bőrtok.

A balta tartása
dobás előtt.

A durván kifaragott baltanyelet üvegszilánk éles szélével vagy üvegpapírral egészen simára csiszoljuk; így azután a nyél tetszősebb lesz.

A dobás szabályainak a fentieknél nehezebb eleget tenni. Szerencse, hogy az olyan balta, mellyel jól esik dolgozni, jól és szépen is repül. Ezért a balta és nyél megfelelő arányát próbálgatással döntjük el.

Ha faragásnál a balta nyele „villanyoz“, rugózik, minden csapást karunkban érzünk vagy talán levegőbe ugrik, akkor nem sikerült a nyelet megfelelően kifaragni s a baltával a dobásnál ugyanannyi bajunk lesz.

Ellenben ha favágásnál a balta szinte észrevétlenül szalad be a fába, ha a nyél állandóan „puhán“ fekszik tenyerünkben, akkor a balta thomahawknak is alkalmas lesz.

Általában a nyélnek háromszor olyan hosszúnak kell lennie, mint a baltának, a fokától az éléig mérve. Súlyelosztására nézve legjobb, ha a baltanyelet közvetlenül a balta mellett alátámasztva a balta egyensúlyban marad.

Dobásközben a thomahawknak szilárdan kell nyelén állnia, azért felerősítésekor ékekkel erősítjük meg. Az ékeket szintén keményfából készítjük. Minél laposabb éket verünk be, annál jobban tartja a baltafejet.

A balta élet előbb köszörűkövel, aztán fenőkövel adjuk meg. Ügyelünk arra, hogy fenésnél az éllel szemben mozgassuk a követ. Így ugyanis finomabb élt kapunk.

A friss élesítés után keletkezett fenési felületet zsiradékkal kell bekenni, hogy meg ne rozsdásodjék. Általában jó az egész baltát zsirféseléssel bekenni. A fokát kivéve, mert ütésre használva könnyen lecsúszik.

A balta kímélésére tokot készítünk. Leghasználatosabb akkor lesz, ha bőrből varrjuk össze. Csattocskával és szíjjal ellátva könnyen fel- és leszerelhető. A tok elülső részén a két darab bőrt nem varrjuk egyszerűen össze, hanem közibük még egy vékony szelet bőrt helyezünk. Így azután baltánk, még ha borotvaéles is, nem vágja el a varrófonalat, mert útjába áll a behelyezett bőrcsík.

Mikor baltánk így készen van, megkezdődhetik a thomahawkvetés tanulása. De vigyázat! Fehéarcú testvéreim még nincsenek a Harciösvényen! Már pedig a balta könnyelmű kezelésnél súlyos sebet okozhat. Tehát csak megfelelő helyen, a szükséges óvatossági rendszabályok betartásával veheti egy igazi cserkész dobási szándékkal kezébe baltáját.

És még egyet! Ha nem akarunk emberéletben kárt tenni, ne ejtsünk súlyos, talán gyógyíthatatlan sebet jópajtásainkon, az árnyat adó, levegőt frissítő, a madárfészket elrejtő és viharokat csillapító élőfákon se. Méltatlan dolog lenne a Nagy Főnök tanítványától, ha baltájával a természet remek birodalmát pusztítaná.

Célul tehát elszáradt fát keresünk vagy ha ilyen nincsen, régi deszkákból vagy gerendákból készítünk megfelelő alkalmatosságot.

A cél közelében a föld legyen puha, hogy a hibás dobásoknál a földre eső balta éle ki ne csorbuljon. Kövek és apró kavicsok a balta élének halálos ellenségei.

A dobás igen hasonlít a késétetéshez, melyet a Nagy Főnök Indiániskolájában fehéarcú testvéreivel megismertett.

Mint mindent a világon, ezt is kicsiben kell kezdeni!

A céltől egy lépés távolságra felállunk, a baltát jobb kezünkbe tartva bal lábunk van elől. A baltát nyújtott karunkkal egyenesen feltartva derékban addig hajolunk, míg a meghajolás következtében a balta éle a célnak nem vágódik. Tehát nyújtott karral, derékban mélyen meghajolunk. Esetleg még azt is mondhatjuk magunkban, hogy „alázatos szolgája“. Így talán kevésbé felejtjük el ezt a mozdulatot, ami pedig nagyon lényeges. Mikor ez a mozdulat biztosan és könnyedén megy, akkor a céltől négy lépésre állunk fel. A tartás és mozdulat ugyanaz, mint előbb, azonban meghajlás közben a balta nyelét kiengedjük kezünk közül. Kiengedjük és nem dobjuk, mert csak így lesz meg a megfelelő eredmény: a találat. A balta ugyanis a fenti módon négy lépés távolságnál épen egyet fordul a levegőben s így élével előre érkezik meg a célba.

Következik ebből, hogy az eldobási mozdulat mindig egyforma, ha az alaptávolság többszörösén állunk. A gyakorlati dobónak persze nem kell megvárnia, míg a célhoz a megfelelő távolságra közeledett, az a lehajlás nagyságának változtatásával a célba tud találni.

Tanulásnál azonban mindig egyforma mozdulattal dobunk és inkább menjünk egy lépéssel messzebb, mintsem, hogy a szabályos dobásmozdulatunkat megváltoztassuk.

A balta kivetése
mely meghajlással.

Repülés közben a thomahawk megpördül. Ez a pörgés azonban kétféleképpen is nehezíti a találást. Először azáltal — mint ezt már előbb említettem is —, hogy a balta nem fog élével a célban megállni. Vagy legalább is kisebb a valószínűsége rá. Másodszor pedig forgás közben a balta lapjának egészen kis eltérése a középvonaltól megsokszorozódva, mint forgó légcsavar fogja oldalt-téríteni a thomahawkot.

Egyszer egy kis indián barátom egy mászási versenynél nagyszerű hasznát vette a thomahawkdobó képességének.

A versenyt ugyanis egy igen simatörzsű s még külön csúszóanyaggal bekent fenyőfán tartották meg, melyet a célra a tábor főterén állítottak fel. Kis barátom egy ideig nézegette, hogyan csúsznak le egymásután a sikos törzsön a tábor legjobb mászóit. Egyszerre csak eltűnt a wigwankban s pár perc múlva nagyobb csomagot hozott magával. Megkérdeztem:

— Kis testvérem, mit hoz abban a csomagban?

Négy lépés távolságról dobott balta útja.

— Felszerelést, amivel a versenyt megnyerem.
— Felszerelést?! Hiszen oda két izmos karnál és lábánál nem lehet többet vinni.

— Dehogy nem lehet! Figyeljen csak rám, bátyám.

S amint a versenyre került a sor, kis barátom néhány lépés távolságban megállt a fa előtt, benyult a rejtélyes csomagba. Meghajlás és dobás. A balta megállt a fában. Ujra benyult a csomagba s egymásután kerültek elő a thomahawkok, melyek célt el nem téveszve, egyik a másik fölött félméterre vágódtak be a fenyőtörzsbe. Mikor a tizediket is eldobta, harsány csatakiáltással nekiszaladt a fának s a fábaállt baltákra lépve, mint létrán szaladt fel a fa tetejére.

Fehéarcú testvéreim valószínűleg nem fognak így mászóversenyt rendezni, azonban a balta érdemes arra, hogy megszeressék, mert a legbecsületesebb fegyver. S emellett szerszám a dolgos ember kezében, fákat dönt le, hidakat épít, faházakat emel. Ezért érdemli meg, hogy szeretettel bánjunk vele.

Minden fehéarcú testvéremnek méltó baltát kíván

a Nagy Főnök.

PÁLYÁZAT.

(Miért szeretem a Magyar Cserkészt?)

Február 1-i számunkban közölt pályázatunkra 25 választ kaptunk.

Érdekesebbek:

„Mint diágyerek egész délelőttöttem az iskola padjai között töltöm s bár délután otthon vagyok, ugyanaz az egyhangú foglalkozás, tanulás foglal le. Semmi változatosság nem jön közbe, kivéve a heti örsi órát, amelyet mindig epedve várok. De ez is csak egy óra. Mily jól esik, mikor a postás hozza a M. Cs.-t. Türelmetlenül várjuk, mert szeretjük.“

„Szelleme miatt szeretem a M. Cs.-t, mely tanít, nevel, példáz, emlékeztet, megnevetet, szórakoztat s végül azt súgja: *magyarok vagyunk!*“ (Démusz Endre 336.) — Magyarságukért kedveltek *Téchy Olivér* írásai is.

„Hogy a diákságnak tetszik a mi lapunk, abból látjuk, hogy mikor megkapjuk a lapokat, a fiúk elszedik tőlünk és csak az órák végén kapjuk vissza, amikor már mindenki elolvasta *Kosztér Atya* új regényét. (De azért egyik sem fizet elő!)“ (Bagyinka J. 184.)

„Szeretjük Mártonka, Mátis és Terney meg Tuskó Matyi *rajzait*. Ujabbán hiányoznak Mártonka rajzai!“

„Szívszorongva lessük a *pályázatok* eredményeit: hátha!?“

„A *pályázaton* való nyereség buzdítóan hat.“ S így a M. Cs. „figyelmesen, ötletesen, cserkész módon szerzi az új *előfizetőket*.“ (Jagyugy Pál 16.)

„A becsületes munkáért pályadíjak alakjában fizet.“ (Piller Dezső 658.)

„Szeretjük, mert: mindig van benne valami abból, ami most én vagyok és amilyen én szeretnék lenni.“ (Szántó Károly, Baja.)

„Szép, lelket nemesítő, nemzeti szellemű, gyakorlati és munkára serkentő cikkeket közöl. Hogy mit jelent ez a mi számunkra, azt csak mi tudjuk.“ — írja egy *munkás-cserkész*. (550.)

„Helyet ad a jobb cserkész munkának (vers, elbeszélés, ezermester stb.), *tartalma válogatott*, alapos, mulatságos *olcsó és mégis szép*.“ (Piller Dezső 658.)

„Olyan a *köntöse*, hogy akárki lássa meg, rögtön megtetszik neki.“

„Mert Édesanyám is örömmel lapozgatja.“ (Démusz Endre 236.)

„Oly izléses külsőben jelenik meg, hogy egybekötve az évi példányokat, szép kötetekkel gyarapíthatom könyvtáramat.“ (Jagyugy Pál 16.)

„Egyedüli ifj. lap, amely *nyáron is megjelenik*.“ (Gász István 179.)

„Ez a lap *irányítja* minden cselekedetemet.“

„Örülök a „*Cserkész írásai*“ c. rovatnak, mert ez engem is bátorít írásra.“

„Büszkeséggel olvassuk a *Cserkészbolt híreit*.“

„A M. Cs. bekötött *régi évfolyamai* valóságos kincsésbánya, amelyben minden esetre találunk útnutatót.“ (Fehér J. 183.)

„Szeretem benne a komoly tanácsokat, a *vezérelveket*.“ (Rátkay G. 85.)

„A *folytatásos regényeket* nagyon szeretem. Ez csigázza fel az érdeklődést legjobban, de mintegy szükségszerű önmegtartózkodásra is kényszerít, mert minden érdekessége mellett sem lehet tovább olvasni.“ (Moravec Lajos 192.)

„Igen hasznosak az *időszaki kimutatások* a teendőkről (nagy-tábor előtt, télen stb.)“

„*Kosztér Atya* cikkei harsány kacajba fullasztanak. Így is lehet írni?!“ (Démusz Endre 336.)

Sokan érdeklődéssel olvassák a *sportokról*, télen különösen a *szélsőről* szóló cikkeket.

Az *állatvédelmi hírek* s a *krónika* is kedvelt rovat, mert innen lehet megtudni, hogy mit csinálnak mások, mit lehetne tőlük tanulni.

„A *szerkesztői üzenetekben* meg lehet találni saját problémáinkra is a választ, még akkor is, ha nem nekünk írták.“

„Szeretem a M. Cs.-t, mert a *neve is magyar*.“ (Hajnal Ferenc.)

„Minden magyar cserkésznek *kellene olvasnia és a pályázatokon részt vennie*.“ (Rátkay Gábor 85.)

A másik kérdésre:

„Milyennek szeretném a Magyar Cserkészt?“

szintén sok kedves és értékes, megszívlelésre méltó kívánság kifejtését kaptuk. Ezeket most nem ismertetjük, mert a következő pályázat eredményét befolyásolnák. A „szavazat“ nagyrészt e kérdésre is ad választ.

A díjakat a következőknek ítéltük oda:

Első díj: Démusz Endre 236.

Második díj: Kovács Pál 184.

Harmadik díj: Fehér István 183.

Dicséretre méltóak: Szántó Károly, Baja; Hajnal Ferenc; Rátkay Gábor 85.; Jagyugy Pál 16.; Piller Dezső 658.; Bagyinka János 184. és T. A. E. 550. — Utóbbinak ajánljuk, hogy próbálja meg rövidebbre fogni a mondanivalóját. f. b.

ÚJ PÁLYÁZAT.

Ki tud igazán magyar ételeket főzni?

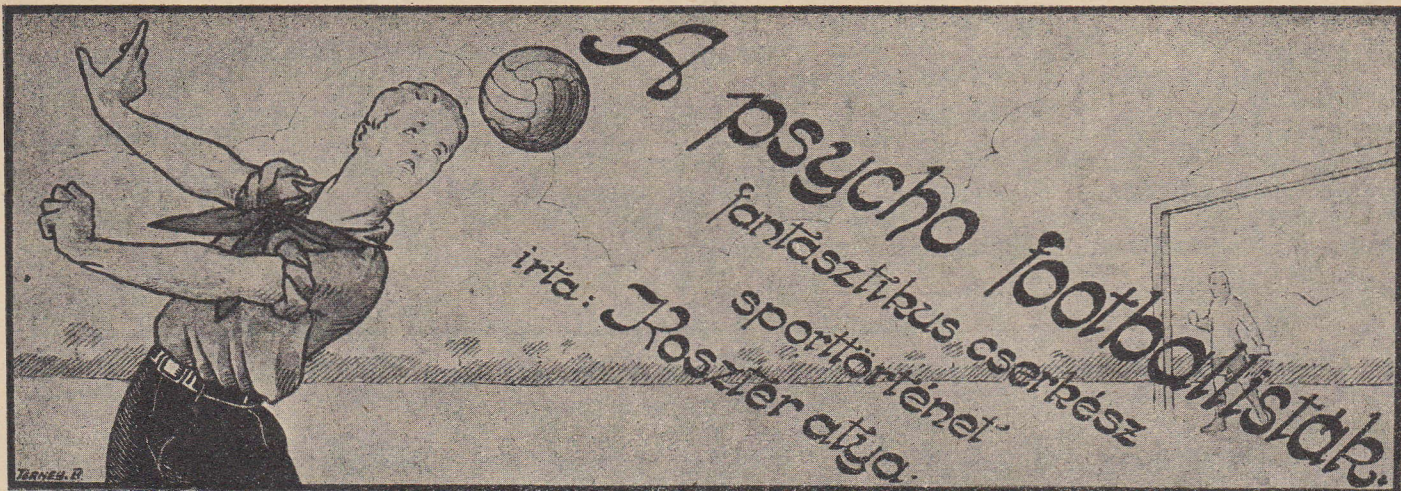
Soroljatok fel tizenkét olyaneledelt (3 leves, 3 húsétel, 3 főzelék, 3 tészta), amelyekbe semminemű olyan anyag nem kell, amit *külföldről* (Nagymagyarország határán túlról) hozunk be. (Bagyinka János 184. „Csaba“ ötlete.)

Minden ételhez írjátok oda zárójelben, hogy mi minden kell elkészítéséhez. Természetesen nem szakácskönyvi kivonatot kértünk, csak egyszerűen a szükséges anyag nevének felsorolását.

Azt sem bánom, ha a pályázat megfajlásánál segít anyuka.

A pályázatot helyesen megoldók közt három díjat sorsolunk ki: I. díj 5 P, II. díj 3 P, III. díj 2 P.

Beküldési határidő március hó 20.

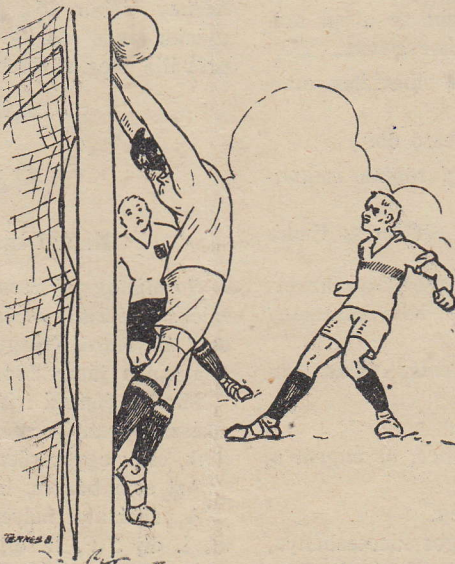

VI.

Az első tíz perc nem hozott eredményt. Azaz hogy... de igen, meghozta azt az eredményt, hogy a csehek a kis fiúkban megéreztek az újszerű, veszedelmes ellenfelet, és teljes tudásukkal feküdtek bele a játékba. A sólymok csak tapogattak, próbálgatták az ellenfél erejét. A csatársor el sem jött a félvonalról, ott álltak nyugodtan, és ha hozzájuk jutott egy-egy labda, hajszálpontos adogatással vitték a cseh kapu felé, hogy bámulatot keltően pontos, biztos lövésekkel dolgoztassák a cseh kapust. De volt a játékukban valami nagy, szinte álmos nyugodtság, mintha nekik nem lett volna sürgős a gól. Bezzeg a csehek jobban siettek! Lélekzetet megakasztó gyorsasággal futottak le újra meg újra a magyar kapushoz, és szinte félpercenként jöttek a gyilkos erejű lövéseik. És az a három ember ott a kapu előtt milyen fölényes nyugalommal és biztonsággal védekezett! Debrőy és Bendegúz minden három támadás közül kettőt leszereltek érthetetlen furcsa mozdulataikkal; és a harmadikat, amely a kapuig eljutott Előd úr fogadta, soha nem tévedő ököllel vagy lábbal. Néha a közönség már felszisszent: gól! — aztán nagyot lélekzett, látva, hogy a nyugodt mozgású kapus milyen villámgyors mozdulattal veti magát mindig a labda útjába, és fog el védhetetlennek látszó lövéseket.

Az első tíz perc a magyar hátvédek és a kapus diadalának ideje volt; a közönség vörösre tapsolta tenyerét és nem is sejtette, hogy ez a tízperc kellett a cserkészfiúknak ahhoz, hogy leküzdjék az első játék elfogódottságát, és hogy meggyőződjenek a psycho-footballista föltétlen fölényéről. Mindenki kapott már labdát, mindenki szembenállt egypárszor közvetlen ellenfelével, és Előd úr látta, hogy a fiúkban már ég a játék vágya: már támadnának, rohanának előre... Na még egy kicsit... Még ezt a lövést... aztán nekiereszti őket...

E pillanatban — a 9-ik percben — ijesztő dolog történt. Előd úr kiöklözött egy éles labdát, s az a berohanó másik cseh csatár elé pottyant épen, aki meg sem állva, kapásból rugta kapura... De a parancsnok már ott áll a kapu sarkában és másodszor is kiüti... az előbbi csatár villámgyorsan odaugrik, és élesen fejeli a jobb sarokba... a kapus a levegőben úszva, fejjel vágja vissza a labdát, amely — szerencsétlenségre — Bendegúz kinyújtott kezére

Félpercenként jöttek a gyilkoserejű lövések.

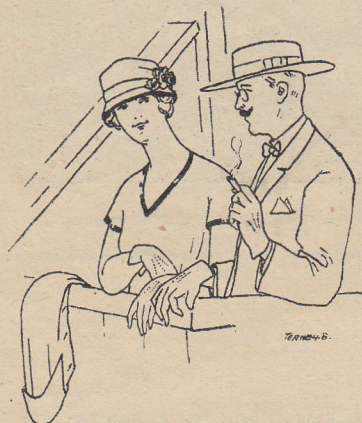
esik. A közönség tombolva ünnepli a kapust, de a bíró sípja megállást parancsol, s a 60 ezer emberbe beléfagy a lélekzet: Tizenegyes! A hosszú cseh csatár a labda mellé lép. A parancsnok felemeli, majd lebocsátja a kezét és a cserkészek csatársora a lövéssel mit sem törődve, előre húzódik a cseh kapu felé. Senki sem figyel rájuk... A hosszú csatár lő... ideális pontossággal a jobb felső sarokba. Senkisé adhatott számot magának arról, hogy hogyan került a magyar kapus a labda elébe, de a jószemű fiatalság megesküszik rá, hogy már ott állt, amikor a labda odaérkezett. Elkapta, földhöz sujtotta... és mire a tömeg fellélekzet, már szállt is ki a labdája hatalmas ívben a jobb szélre, ahol egy dobogó szívű, szőke kis diák fogadta, és mint a villám száguldott vele a cseh kapu felé. Elshuhan a hátvéd mellett... a másik nem éri őt el... csak a kapus van előtte... egy pillantás a szemébe... és a labda bent rezeg a cseh hálóban... Eget-földet megrázó diadalordítás hirdette, hogy győznek a magyarok: Lackó belötte az első gólt.

Ami ezután következett, az a legszebb magyar álom volt: a félelmetes erő kényszer-meghódolása a nagyobb erő előtt. A csehek elkeseredetten, minden tudásukat összeszedve játszottak, életük legszebb játékát produkálták, — tehetetlenek voltak a diákgyerekekkel szemben. A fiúk a diadal mámorától, a közönség állandó tombolásától fel-tüzelve, támadást támadás után vezettek a cseh kapu felé. A közönség azt látta, hogy a csatársor állandóan a félvonalon túl tanyázik, hogy a cseh támadás mindig csak a fedezetsorig jut el, mert ott mindig megszerzi a labdát az acélrugó-izmú atléta-gyerek vagy az a álmodószemű poéta, vagy pedig az a szende kislány-arcú sudár diák, a csapat egyik legjobb játékosa; — hogy a fiúk mindig emelt fejjel mennek rá az ellenfélre és minden párharcban mindig ők a győztesek; — hogy minden leadásuk hajszálpontos, messzire felülmulva a csehek híres háromszögjátékát; — és hogy minden támadás vége veszélyes lövés a kapura, amelyben a legendás-hírű cseh csodakapus hiába mutatja valóban a footballművészet csodáit: tizenöt lövést kivédett, a tizenhatodik mégis utat talál a hálóba. És hányszor tizenhat lövés süvített a kapuja felé!

A második gólt Boda Péter lötte 25 méterről, kapásból, és mogorva arccal fogadta a közönség diadalordítását. A harmadikat Zsiga csak úgy futtában belegyintette a kapuba, általános meg-

rökönnyedésre; a negyedik és ötödik megint a Lackó hadította volt. Ha felhangzott a kis szőke csatár csengő „Hurrá“-ja, a hatvanezer ember egyszerre felugrott és olyan kiáltással bízta a kedvencét, hogy azt még Budáról is meghallhatták!

Amint az első félidő végét jelezte a bíró, a közönség egyszerre előzőnlötte a pályát, és hiába volt a rendőrök minden igyekezete, az általános lelkesedés egyszerűen elsöpörte őket. A fiúk Előd parancsnok intésére futva siettek az öltöző felé, de még így is élet-halálharc árán tudta csak megmenteni a parancsnok Lackót és Rudit attól, hogy körülfogják és agyonölelgessék őket. Mindenki kiabált, beszélt, magyarázott; és közben a távirógépek vitték mindenfelé a félidő eredményét, a rotációs gépek ontották az újságok különkiadásait, s nem volt ma nagyobb hős széles ez országban annál a tizenegy cserkésznél. És ugyanakkor az öltöző díványain pihenő fiúk közül felemelkedik egy ragyogószemű, borzas, csapzott, szőkehajú kis fiú, és azt kérdezte a föléje hajló, komoly, barnaarcú férfitől: „Parancsnok úr, jól csináltuk?” — És a tribün egyik párholyában egy szelídarcú úriasszony odafordult a teljesen szétrágott szivarával bajlódó férfihez: „A mi Lackónk szépen játszott, ugye, öregem?”

A mi Lackónk szépen játszott, ugye, öregem?

Bent a csehek öltözőjében pedig a kapus morogva szölt a hosszú csatárhoz: „Rugjatok le egy pár gyereket, mert így egy tucat gólig meg nem állunk. Hihetetlen az, amit ezek csinálnak!”

Megszólalt a csengő és a csapatok kivonultak a második félidőre.

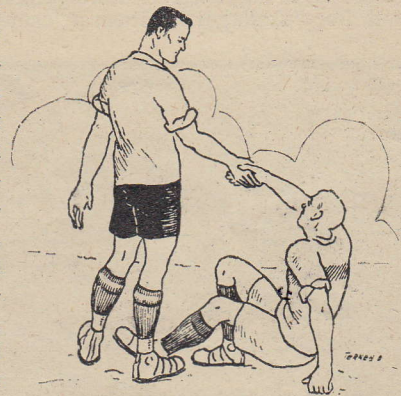
A sólymoknak fülében rezgett még a parancsnok úr komoly figyelmeztetése, amelyet az öltöző ajtajában mondott az utolsó pillanatban: „Vigyázzatok,

a csehek most már nagyon durvák lesznek! Inkább elengedni a labdát, lemondani egy-két gólról, csak bajotok ne legyen. A szem mindent elárul! Előre . . .”

Ez volt az oka, hogy a játék újból lassan, tapogatózva indult meg. A fiúk vigyázva figyelték ellenfeleiket, de hiába figyelték, mert a nagy, medve-nehéz cseh hátvéd már a harmadik percben úgy fellökte a berohanó Zsigát, hogy a fiú négyet bukfencezett. Vad, fenyegető felkiáltás volt a közönség válasza, de ez, úgy látszik, még jobban tűzbe hozta a cseheket, mert egy perc múlva a nyakigláb fedezet Lackót vágta fel hátulról, és rögtön utána újból a nagy medve rohant rá teljes súlyával Boda Péterre, épen midőn a Feritől feléje süvöltő labda elé száguldott. Am most megjárta a medve, mert az összeütközés pillanatában Péter a labdát elengedve, hirtelen megtorpant, meg-

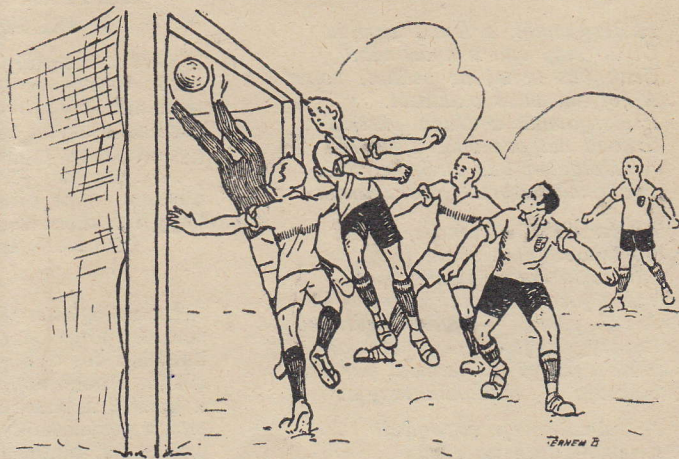
állt, s a teljes gözzel nekilendülő nagy cseh úgy vágódott vissza róla, mintha egy vasoszlopnak ment volna neki. A közönség lelkesen helyeselt, de Péter jól látta a parancsnok úr szemrehányó, komoly fejcsóválását, és szégyenkezve hajtotta le a fejét, azután a feltápázkodó cseh mellé lépett és bocsánatkérően nyujtotta a kezét feléje . . . Mintha ez a kézfogás csökkentette volna a durvaságok lidércnyomását, ettől kezdve újból az I. félidő nagystílű, szép játéka folytatódott, és a nagy medve nem lökött fel többé senkit.

A fiúkon most már nyoma sem volt elfogódottságnak: úgy játszottak, mintha az otthon udvarán trainingen lettek volna. A labda vilámgyorsan cikkázott ide-oda közöttük: félmagas, süvöltő, erős passzokkal adogatták ide-oda, és többször, ha a hátvédek akadályozták a kapu közelébe jutott csatárt a lövésben, hátra vándorolt egészen a fedezetsorig, a hátvéddekig, sőt a kapuig, hogy onnan óriási ívben ússzon megint vissza, a szabadon álló csatárhoz. A közönség megszokta már a fiúk különös, emeltfejú játékát, és természetesnek találta a legváratlanabb és legvalószínűtlenebb akciókat; meg sem lepődött, amikor a 8-ik percben Zsiga nagyszerű kórnerét Kari a cseh kapus kezei közül fejelte gólbá, sem amikor rögtön utána egy vad iramú cseh támadás végén a hosszú cseh összekötő 3 lépésről rúgott kegyetlen erős labdáját Előd úr úgy fogta el, olyan gonddal, mintha kis gyermeket ölelné keblére, és aztán kirúgta óriási ívben — egyenesen a cseh kapus ölébe. Ilyen rúgást még nem láttak footballpályán!

... bocsánatkérően nyujtotta a kezét feléje.

(Folyt. köv.)

A kapus kezei között fejelte a hálóba.

NAGY NAPOK FORDULÓI.

A BUDAI ALAGÚT.

1856 március 6-án adták át a gyalogforgalomnak a budai alagutat. Az alagút létesítésének eszméje gróf Széchenyi Istvánnak, a „legnagyobb magyarnak” köszönhető, bár az ezirányban megindított munkássága eleinte eredménytelennek bizonyult.

1851-ben sikerült végre Úrményi józsefnek megalakítania az alagút-társaságot, mely komolyan kezd foglalkozni a terv keresztülvételével és megvalósításával.

Clark Adám angol mérnököt — gr. Széchenyi munkatársát és a Lánchíd építőjét — bízzák meg az alagút létesítésével, ki a munkálatokat 1853-ban meg is kezdi és annak befejezéséig —

ami három év múlva következett be — vezeti. Az építési költségek több mint fél millió pengőforintot emésztettek fel. Az alagút hossza kerekén 353 m, magassága a kapuzatoknál 10'6 m, a közepén pedig 7'85 m. Az alagút burkolata a keleti bejáratnál 13'8, a nyugati bejáratnál 19'9 m-el fekszik magasabban a Duna 0 pontja fölött. Vajon hogyan növekedtek a közlekedési viszonyok az alaguton keresztül? Ez régekte könnyen meg volt állapítható, hiszen vámot szedtek a közlekedés fejében. A forgalomnak való átadás évében 25.000 forint volt az állam jövedelme és öt év múlva már 75.000 forintot jövedelmezett. Így hát hamar kifizetődött az államnak az alagút építése. Szabó Lajos.

Berendezték a cserkészek a cserkészház vendégszobáit. A II. cserkészkörület özdvidéki csapatai, a szervezőtestület (Rimamurány-Salgótarjáni Vasművek) hathatós hozzájárulásával berendezte a Cserkészház vendégszobáját. 4 fehér erős vaságy, 2 szekrény, asztalka, székek, virágállvány, függönyök, képek, lámpák stb., amiket a csapatok küldöttek, mind cserkészésként alkotásai. Nemcsak ezt az örvendetes tényt üdvözzöljük ebből az alkalomból, hogy immáron kerületi választott vezető és igazolt cserkésztestület előzetes bejelentés után a Cserkészházban megfelelő cserkészszertű elszállásolást találnak, hanem azért is, hogy cserkészkezek munkáját dicséri a szoba legkisebb berendezési tárgya is.

A következő levél jött szerkesztőségünkbe: Igen tisztelt szerkesztő úr! Legegyen szabad egy igazán cserkészies dolgot felhívni szerkesztő úr figyelmét.

A nyáron Balaton-Berényen vezetett át az utam, hol egy rokonomat látogattam meg. Berénybe a három óras vonattal érkeztem, ugyanezzel a vonattal tartott két cserkész is ide. Midőn a vonat elhagyta az állomást, olyan dolog történt, mely élénk fényt vet a magyar cserkész lélekjelenlétére: Egy kis gyermek a fejét a sorompó nehéz vége és az azt elzáró rács közé dugta. Midőn a sorompót felfelé húzták, a gyermek feje a vasak közé szorult. A kicsi borzasztót sivitott, de mi, akik tőle pár lépésre álltunk, az ijedségtől még csak szólni sem tudtunk. A vasutas, ki fent az állomás épületénél állt, s a sorompót kezelte, nem tudta, mi történt, s tovább akarta a sorompót felhúzni. Még egy fordulat kellett volna és a gyermek feje a hatalmas nyomás alatt szétreped. S ekkor a cserkész a helyzetet egy pillanatra alatt átlátva, a vasutasra kiáltott: „vissza” és az a hangra önkénytelenül is visszafelé csavarta a kereket. A gyermeknek a nagy ijedségen kívül más baja nem történt, mint a fején két hatalmas dudorodás keletkezett. Az állomáson lévő csendő a gyermeket hazakísérte gondtalan szüleihez, akiknek a cserkész talán egyetlen gyermeküket mentette meg.

A cserkészfiú eközben eltiúnt. Nem is törődött vele senki, ő meg nem hangoztatta tettét.

Én aznap este tovább utaztam Berényből s így nem volt alkalmam a csapat parancsnokával beszélni. A fiú nevét nem is tudom, csak azt, hogy a csapat, mely ott táborozott, gimnáziumi csapat és fúvós zenekara van.

Én most külföldre utazom, a fiú nevét pedig azóta említeni nem hallottam, ezért a Szerkesztő Urat arra kérem, hogy hívja fel a cserkészek figyelmét ezen fiúra, kit a szerénység mintaképeül állíthatnak maguk elé. Ez a cserkész a jövőben Magyarországon egyik katonájának életét mentette meg és ez a tett a fiú szerénységével együtt a legmagasabb kitüntetést érdemli meg. Szerkesztő Ur! A hazának ilyen jellemekre van szüksége, hogy midőn elérkezik az idő, ne szóva, hanem tettel állítsuk vissza Szt. István országát.

Budapest, 1928. Hazafias tisztelettel: Müller Károly mérnök.

A cserkész ahol tud, segít.

A pesti vízitelep ünnepélyes megnyitása máj. 13-ára van tervezve. De az érdekelt csapatok jól tesszik, ha mielőbb elintézik az ideai csónakhelyük és esetleges fölkeljűk bérletét, mert a vízi élet sokkal korábban meg fog indulni, sőt — máris megindult,

mert a 30-as öregek már jártak a vizen. Erre az ünnepies megnyitásra a nevesebb csapatok egy-egy vízi bemutatóval, mókával, előadással készülnek.

A közlekedési balesetek okai. Az angol „The Motor” című automobil-szaklap érdekes statisztikát közöl arról a mindnyájunkat érdeklő kérdéstről: mi az oka a nagyvárosok rengeteg forgalmi balesetének. Az érdekesebb tételek a következők: 10.5% sebességi határ átlépése. 8.4% a saját vagy más járművek sebességének téves becslése, a jármű vezetője által nem hallott jelzés. 3.8% az utcát keresztező figyelmetlen gyermekek. 7.7% figyelmetlen gyalogosok. 4.8% az útvonalon a járda mellett járkáló gyalogosok. 4% gyalogosok, akik közvetlenül a gépjármű előtt keresztezik az utat. 3.9% váratlan dudálás által okozott ijedség. 2.3% a vezető könnyelműsége. 1.2% kerékpárosok könnyelműsége, stb. Összegezve az eredményt, arra jutunk, hogy 100 balesetből 10.6 esetet érzékszerveink csatlódása (tökéletesíds érzékszerveidet — megfigyelés gyakorlásával) 33.1 esetet a vezetők, 25.5-t a gyalogosok és 7.5 esetet a nem gépjárművet vezetőket könnyelműsége idéz elő. (VIII. cserkésztestületi törvény). (Automobil—Motorsport).

Sátorakció. Az orsz. gazdasági hivatal közli, hogy a csapatoktól érkező sokoldalú kívánság hatása alatt ez idén is rendez kedvezményes sátorbeszerzési akciót. — Hogy mely típusokat, milyen kivitelben és milyen árakon fog forgalombahozni: erről a vezetőtestülettel és a gyárakkal szakadatlanul folynak a tárgyalások. Amint ezek eredményesen befejeződnek, egy, a tavalyihoz hasonló sátorismertetőt készítenek, melyet valamennyi cserkészszerveületnek díjmentesen megküldünk. Ez azután az adatokat a legrészletesebben közölni fogja.

A Cserkészbolt is raktáron fogja tartani a rendszeresített típusokat, azonban 10 százalékkal drágábban fogja adni, mint ahogy azok a csapatok kapják, melyek az akcióba bekapcsolódva, előre megrendelik a sátraikat.

Helyesbítés. Az 1927. évben igazolt cserkészcsapatok jegyzékében a 965. sz. cserkészcsapat nevét Vasvári Pál helyett tévesen „Végvári Pál” névre szedték. Tehát az előbbi a helyes.

Cserkészek a hősök emlékéért. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége azzal a kéréssel kereste fel a Cserkészszövetséget, kérje fel a csapatokat arra, hogy fordítsanak gondot a hősök emlékének ápolására, különösképpen a hősi sírok rendbentartására. Arra kéri a MANSz. a cserkészeket: vegyék fel kirándulásaik programjába a hősök temetőinek látogatását s legyen minden csapatnak legalább egy napja, amelyet a hősök temetőjében, a hősök sírjának gondozásával tölt el, ahol pedig talán nincs, aki a hősök sírját gondozza, ott tegye ez a csapat. — A cserkészek bizonyosan szívesen fogadják ezt a szép gondolatot annyival is inkább, mert a legtöbb csapat már rég gyakorolja e kegyetes, hazafias munkát. A cserkész híven teljesíti kötelességét — a haza hőseinek drága emlékével szemben is.

Az egyéni mentőtáska felszerelése. Milyen legyen mentőtáskaunk felszerelése, ha egyedül indulunk turára? A leggyakoribb sérülésekkel szemben a jótinktúra, kevés gaze és pólya teljesen elegendő. Csipésnél, rándulásnál vagy más gyulladással kitért szolgálatot tesz az

ólomecet, melyből egy evőkanálnyit egy liter vízbe téve borogatjuk az illető testrészt. Ehhez járul még fog- vagy fejfájás esetére egy kis aszpirin, fertőtlenítőszerül nagyon kevés kálium hypermangan, egy kis olló, biztosítótű, egy csipesz s kész az egész felszerelés, mely kis helyen megfér. A jódot tartalmazó üveget lehetőleg üveg- vagy gummidugóval ellátva, jól elzárható fatokban tartsuk, mert fejlődő gázai a fémekeket, így műszereinket is megtámadják.

Az agrárkódásnak ismertető jele az állandó hányinger. A betegnek ilyenkor nyugalmora van a legnagyobb szüksége. Csillapítólag hat reá a hideg vizes borogatás is.

Orrvérzésnél, ha van vattánk, úgy tömjük be az ornyílást, az orr nyergét hideg vízzel locsoljuk vagy vizes borogatást tegyünk reá. Orrot fűjni, prüszkölni vagy vizet felszívni tilos. A beteget lehetőleg ülőhelyzetben tartsuk.

Hogyan óvakodjunk a meghűléstől? Télen a nedves cipő vagy kesztyű, az állandóság és a nagy elfáradás, vezet leg hamarabb hűléshez. A meghűlésnek legbiztosabb ellenszere az edzés, a könnyű öltözködés megszokása. Sifutás közben óvakodjunk a megizzadástól. Ha megizzadtunk, igyekezzünk lassan lehűlni (lassú menés), de nem szabad hirtelen megállni. Ha szélcsendes vagy napos helyet találunk, lehetőleg váltsunk inget.

KÖNYVISMERTETÉSEK

Az V. (déli) kerület évkönyve 1928. — Csaba Jenő dr. tb. ker. főtitkár szerkesztésében jelent meg Szegeden. — Az egészében magyar lélekű fakadt értékes gondolatokkal tele évkönyvhöz dr. Teleki Pál gr. tb. főcserkészünk írta a bevezetőt. Különösen megkapó az a szókimondó, egyenes, kemény magyar szellemű megírt cikk, amelyben Gyórfy István dr., a kolozsvári egyetem kiüszített tanára, a kerület elnöke a cserkészet elhivatottságáról, meg társadalmi alkotásáról ír a szellemenben és összetételben egységesen magyar cserkészet érdekében. — Az egyik cikk számos példát sorol fel a napi jótetre, mások a cserkésztestületeket magyarázzák. Csaba Jenő a magyarabban nevelés egyik módozatáról, a magyar csapatnevekről terjeszti elő indítványát. — Ismerteti a könyv a Teleki Pál gr. vezetése alatt álló Magyar Szociográfiai Intézetet. Mayer Dezső a még megmenthető magyar népművészetet ajánlja a cserkészek figyelmébe. Csaba Jenő a magyar népanyag javításáról, megerősítéséről is értekezik „Reápolitika” címmel. Szentkirályi Zsigmond népköltészetünk érdekében emel szót, Mayer Dezső magyar diákruha tervezetét ismerteti. Csergő—Holyba István a csapat, az örsvezetők és az egyes cserkészek számára ad havi programot az egész évre s útmutatást az igazi cserkész munkára a fiú, az örs, a raj, a csapat életén belül.

Több egyéb érdekes, általános és kerületi vonatkozású cikk egészíti ki a kerület legjobb íróitól a fentiekben is láthatóan igen nívós, szívünkhez közelálló és minden magyar (nemcsak kerületbeli) cserkész részére élvezetes, tetszetős külsejű, 110 oldalas művet.

Koszter Atya: Mesélnek a kulisszák. — Mindenképpen nagy örömet jelent a cser-

A „CSERKÉSZBOLT”-ban

kapható

kiadványok árjegyzéke.

I. KÖNYVEK:

Cserkészpróbák:

	Pengő
<i>Temesi</i> : Cserkészkönyv IV. kiad.	2.—
<i>Sztrilich—Mócsy</i> : Cserkészsegít- ségnyújtás kiskatéja	0:30
<i>Virosztek</i> : Első segítség	2:40
<i>Dr. Fodor</i> : Magyarország föld- rajza	0:40
<i>Sztrilich—Mócsy</i> : Tábori mun- kák (II. kiadás)	0:80
<i>Buczkó</i> : Törvénytárgyarázat	0:80
<i>Gerő</i> : Térképismeret	0:24
<i>Mócsy—Jaschik</i> : Cserkészfizika és kémia (II. kiadás)	0:32
<i>Dr. Spilenberg</i> : A magyar cser- kész daloskönyve III. kiad.	1:20
<i>Temesi</i> : Magyarország története	1.—

A különpróbák:

<i>P. Olasz Péter</i> : Ezmester	0:56
<i>Sztrilich—Ranschburg</i> : Az erdők ezmestere	1:20
<i>Sztrilich—Ifj. Zsembery</i> : Jeladás	0:60
<i>Kosztka</i> : A könyvkötés	1:20
<i>Dr. Borsiczky</i> : A kerékpározás szabályai	0:60
<i>Fináczy</i> : Lassozás és sielés	0:32
<i>Serényi—Hefty</i> : Sísport	1.—

Jellemfejlesztők:

<i>Könn</i> : Esto vir	2:50
Prohászka-breviárium	1:60
<i>Foerster</i> : Az életművészete (V. k.)	4:10
<i>Sik—Schütz</i> : Imádságoskönyv	5.—
<i>Dr. Tóth T.</i> : Dohányzol?	1.—
— Ne igyál!	0:80
— A tiszta férfiúság	5:50
— Ugyanaz amatorkötésben	6.—
— A művelt ifjú	4.—
— Ugyanaz amatorkötésben	4:50
— A jellemes ifjú	4.—
— Ugyanaz amatorkötésben	4:50
— A vallásos ifjú, I. és II. kö- tet, füzve	8.—
— Ugyanaz amatorkötésben	9.—
<i>Dr. Schütz</i> : Katholikus erkölcsstan	2:80
<i>Dr. Viktor</i> : A szentek szentjében	3.—
<i>Sándor</i> : A kath. cserkész imái	0:80
Ugyanaz kemény vászonkötés	1:60
<i>Lieszkovszky</i> : Modor és jellem	5.—

Gyakorlati cserkészélet:

<i>Játékoskönyv</i> II. kiadás	1:20
<i>Nagy Főnök</i> : Indián iskola	1:20
— „ — Indián önvédelem	2.—
— „ — Vadászósvényen	1:20
<i>Zsembery Gyula</i> : Evezés	2.—
<i>Strömpl</i> : Térképolvasás	2.—
<i>Temesi</i> : Kopenhágai Jamboree, 1924.	2:40
Nagytabori zsebkönyv	0:16
<i>Sik—Zsembery</i> : N. N. T. Em- lékkönyv	2:40
<i>Csörgey—Szilády</i> : Környékünk állatvilága	1:70
<i>Kiss</i> : Táborozás (II. kiadás)	0:16
<i>Óveges</i> : Időjelölés és időmeg- határozás	0:90
<i>Lipthay</i> : Főzési receptek	0:08
<i>Hunyadi E</i> : Tábori szakácskönyv	1:50
<i>Gerritsen</i> : Farkaskölykök könyve	1.—

Költemények és színdarabok: Mi kapható még:

<i>Erczbrucker</i> : Erdő mellett nem jó lakni (cserkészvígjáték I felvonásban)	0:16
<i>Haranghy</i> : A két arabus (vígjáték) A modern cserkész- tábor (bohózat)	0:24
<i>Landik</i> : Diákszínpad	0:40
<i>Koszter Atya</i> : Cserkész-tábor színpada	0:80
— „ — Marcziék 3 kíván- sága	0:16
— „ — Csillagszemű fiúk	0:16
— „ — Meseszínház	4.—
<i>Radványi</i> : Színdarabok	0:60
— „ — Gelencei fényjelek	0:40
— „ — Apátlan székelyek	0:50
— „ — Karcsi nagyon beteg	0:30
— „ — Vigan fiúk, cserkész- fiúk	0:40
<i>Skorka</i> : Kék ég alatt (versek)	0:80
<i>Vidám jelenetek</i>	0:40

A sajtóbizottság határozata szerint az előadás joga 10 példány vásárlásához van kötve.

Cserkészregények

és elbeszélések:

<i>Dr. Farkas Gy</i> : Hadak útján	0:96
— „ — Forrongólelkek	2:24
— „ — Tábortűz üzen	1:16
<i>Gyökössy</i> : Táboroznak a palotai cserkészek	1:50
— „ — Palotai cserkészek	1:60
<i>Dr. Zsembery</i> : Fertő—Balatoni utunk	1.—
— „ — Ezer kilométer hazai vizeken	1.—
<i>Szombathy</i> : Mikulics szárazon és vízen	2.—
<i>Radványi K.</i> : Napsugár leventék — Hazafelé	1:12 3:20
<i>Csaba I. dr.</i> : Hasad a hajnal	3.—
<i>Haranghy</i> : Robinson unokái	3.—

Csak e könyvnél 5 példánynál 20%, 10 pld.-nál 33% engedmény.

Vezetői-könyvek:

<i>Sik</i> : Vezetők Könyve (II. k.)	3:20
<i>Major</i> : Őrsvezetők könyve (III. kiadás)	2:20
Cserkésztszisz (a 90. Szik. kiadá- sában)	3:20
<i>Baden-Powell</i> : Der Pfadfinder	8.—
<i>Faragó</i> : Kistűi és a cserkészlet	1:40

Szabályzatok:

A M. Cs. Sz. szervezési szabály- zata	0:24
Szervezési utasítás	0:40
Szövetségi, kerületi és. csapat ügy. rend	0:32
Kiképzési szabályzat	0:16
Ruházati szabályzat	0:08
Különpróbaszabályzat	0:24
Cserkészbecsületbírószabály- zat	0:24

A magyar cserkész naptára

1928-ra	1.—
<i>Árky</i> : Cserkészjáték	1:20
Baden-Powell arcképe	0:16
<i>Benedek B.</i> : A megyeri sivatagig	2:40
<i>Borsiczky</i> : Csösz	0:40
<i>Bödy</i> : Magyar zászló, címer stb.	0:50
Cserkészinduló-kotta	0:08
— „ — Kalendárium 1928	2.—
— „ — naptár 1926.	0:80
— „ — notesz	0:50
Csiki-féle budapesti fényképle- velezőlapok drb-ja	0:20
Ugyanaz 13×18 cm nagyságban	0:80
<i>Fischer—Janson</i> : Angol nyelv- könyv	3:50
Játék: Csaba	8.—
— „ — „Huj, huj, hajrá”	5.—
Magyar Jövő 26. sz. csapat em- lékkönyve	2.—
<i>Márton</i> : Dániai Jamboree album	5.—
— „ — levelezőlapok	0:80
Mi törvényünk (törvénytárgy- arázat)	0:20
Nagytabori emlékalbum	1:20
— „ — fényképek	0:40
— „ — panoráma keretbe	10.—

Plakátok:

Nagytabori	—80
Légy résen (nagy)	—30
Légy résen (kicsi)	—20
Mi törvényünk	—24
Szepességi emlékkönyv	8.—
Táviró műszerismeret	0:80
<i>Walter</i> : Gaudemus I. köt.	5.—
— 2:80 P, II. 4:20 P, III.	5.—
— a három kötet kötve tokban	16.—
<i>Zadravec</i> : Szentföld	4.—
— „ — U. a. kötve	5.—

II.

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK:

Tiszti igazoláshoz szükséges nyomtat- ványok	ingyen
Jelentkezési lap (cserkészeknek)	0:06
Törzslap	0:08
I—II. osztályú különpróba bizo- nyítvány	0:03
Őrsvezetői, s. őrsvezetői és raj- vezetői igazolvány	0:03
Évi jelentési űrlap	0:08
Havi járulékkönyvecske	0:08
Cserkész-, kiscserkész-, farkas- kölyök-, apród-igazolvány	0:10
Öregcserkész-igazolvány	0:16
Leventenyomtatványok I—7. sz. á	0:10

III.

TÉRKÉPEK ÉS KALAUZOK:

A Magyar Térképészeti Intézet és a Turistaság és Alpinizmus kiadásában megjelent összes térképek és utikalauzok szintén kaphatók. Pl.

Budapest környéke 1:37500	2.—
Budapest részletes kalauza	3.—
Budapest Dunajobbparti környéke	4.—
Sopron, Eger, Szeged, Tihany kalauza egyenként	1.—
Sopron 2 térképpel, Pécs	1:60
Pannonhalma	—60

